

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

EKONOMİ BAKANLIĞI

2014 YILI

SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Ağustos 2015

İÇERİK

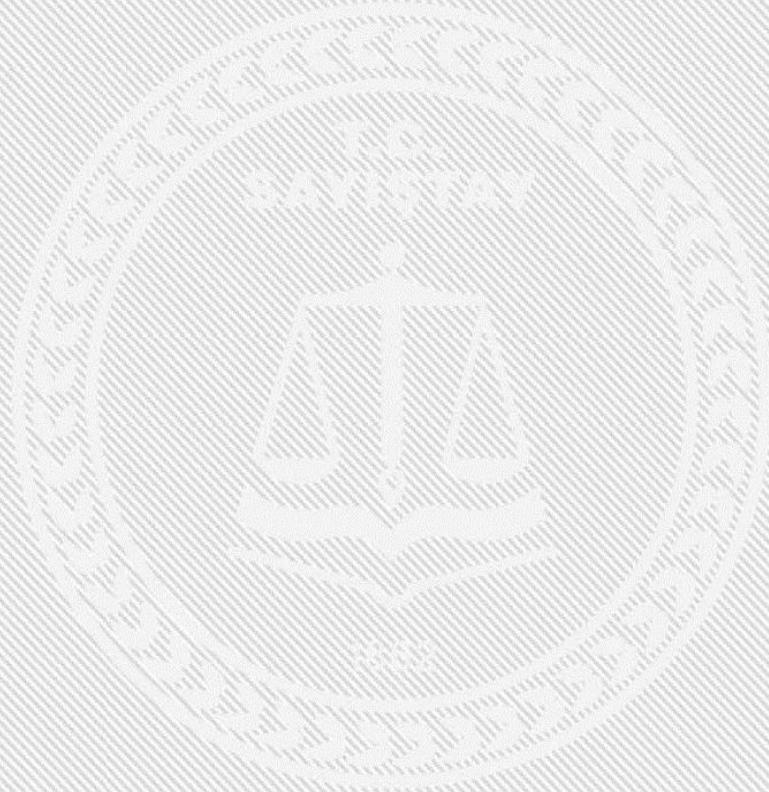
EKONOMİ BAKANLIĞI 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	1
EKONOMİ BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2014 YILI DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU	31
EKONOMİ BAKANLIĞI 2014 YILI PERFORMANS DENETİM RAPORU	43

EKONOMİ BAKANLIĞI

2014 YILI

DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	1
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	3
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	3
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	3
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ	5
6.	TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER	6

KISALTMALAR

B.K.İ.	Bölge Kurucu ve İşleticisi
DFİF	Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu
DT	Dış Ticaret
DTM	Dış Ticaret Müsteşarlığı
İGEME	İhracatı Geliştirme Etüd Merkezi
KDV	Katma Değer Vergisi
KDVK	Katma Değer Vergisi Kanunu
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
ÖEB	Ödeme Emri Belgesi
TCMB	Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası
TİM	Türkiye İhracatçılar Meclisi
TTGV	Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

MALİ YAPI

Ekonomi Bakanlığı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanununa ekli I sayılı Cetvelde yer alan genel bütçeli idarelerden olup, faaliyetlerini merkezi yönetim bütçe kanunlarıyla verilen ödeneklerle gerçekleştirmektedir. 2014 Yılı Bütçesiyle Ekonomi Bakanlığına 1.454.494.000,00 Türk Lirası ödenek tahsis edilmiş olup, bu tutar Merkezi Yönetim Bütçesinin % 0.34'üne tekabül etmektedir.

Ayrıca yıl içerisinde yedek ödenekten 5.646.000,00 Türk Lirası ödenek eklenmiş, kurum dışına yapılan aktarmalarla 505.411,00 Türk Lirası ödenek düşüldükten sonra toplam ödenek 1.459.636.589,00 Türk Lirası olmuştur.

Ayrıca Ekonomi Bakanlığının faaliyetlerinin finansmanında, bütçe dışında kalan İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabı'ndan 17.504.479,26 Türk Lirası kaynak kullanılmıştır.

Ekonomi Bakanlığınca sunulan Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosuna göre Bakanlığın 2014 yılı bütçe gideri 1.428.018.344,00 Türk Lirası olup, kalan 31.618.245,00 Türk Lirası ödenek tenkis edilmiştir.

MUHASEBE VE RAPORLAMA SİSTEMİ

Bakanlık mali işlemlerini 5018 sayılı Kanun ile belirlenmiş muhasebeleştirme ve raporlama kurallarına göre gerçekleştirmektedir.

5018 sayılı Kanununun 49'uncu maddesinin ilk iki fıkrasında;

“Muhasebe sistemi; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak ve malî raporların düzenlenmesi ile kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak şekilde kurulur ve yürütülür.

Kamu hesapları, kamu idarelerinin gelir, gider ve varlıkları ile malî sonuç doğuran ve öz kaynağın artmasına veya azalmasına neden olan her türlü işlemlerle garantilerin ve yükümlülüklerin belirlenmiş bir düzen içinde hesaplara kaydedilerek, yönetim ve denetim yetkilileriyle kamuoyuna gerekli bilgilerin sağlanması amacıyla tutulur.” denilmektedir.

Çerçeve hesap planı ile düzenlenecek mali raporların şekil, süre ve türleri Kanununun 49

ve 50'nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenmiştir.

Bu düzenlemelere göre; muhasebe sistemi tahakkuk esaslıdır. Mali yıl esasına göre tutulmaktadır. Kamu İdaresinin bütün varlık ve yükümlülükleri, gelir ve giderleri ile garantileri gibi tüm mali işlemlerini kapsar.

Mali raporlamanın amacı; yöneticilere, kamuoyuna ve denetim yetkililerine bilgi sunmaktır.

Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliğinin “Amaç” başlıklı 1'inci maddesinde; *“Bu yönetmeliğin amacı genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin, hesap ve kayıt düzeninde saydamlık, hesap verilebilirlik ve tekdüzenin sağlanması, işlemlerinin kayıt dışında kalmasının önlenmesi, faaliyetlerinin gerçek mahiyetlerine uygun olarak sağlıklı ve güvenilir bir biçimde muhasebeleştirilmesi; mali tablolarının zamanında, doğru, muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun, yönetimin ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak ve kesin hesabın çıkarılmasına temel olacak; karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak şekilde hazırlanması ve yayımlanmasına ilişkin esas, usul, ilke ve standartların belirlenmesidir.”* hükmü yer almaktadır.

Bu amacın gerçekleştirilmesi için; işlemlerin kayıt dışında kalmasının önlenmesi ile birlikte muhasebenin temel kavramları ve genel kabul görmüş muhasebe ilkeleri çerçevesinde, uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanan mali tabloların belirlenen sürelerde yönetim ve ilgililerin bilgisine sunulması gerekmektedir.

Yönetmeliğin 118-135'inci maddelerinde belirtilen tabloların “her bir kamu idaresi” esasına göre düzenleneceği; 144'üncü maddesinde muhasebe birimlerinin ve kamu idarelerinin yöneticilerinin mali raporlar ve tabloların düzenli olarak hazırlanmasından sorumlu olduğu; 136'ncı maddesinde ise ihtiyaca göre aylık üç aylık ve yıllık olarak hazırlanarak, altı aylık ve yıllık dönemler itibarıyla ilgili olduğu dönemi izleyen üç ay içerisinde Resmi Gazetede yayımlanacağı belirtilmiştir.

Bakanlığın muhasebe hizmetleri merkezde Merkez Saymanlık Müdürlüğü, taşrada ise defterdarlıklar tarafından yürütülmektedir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde hazırlanarak kamuoyunun bilgisine ve denetim yetkililerine zamanında sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolardan yararlanacak olanlara makul güvence vermek amacıyla mali raporların güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, kaynakların etkili ve ekonomik ve mevzuatına uygun kullanılmasının sağlanması amacıyla kurulup işletilmesi gereken mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Denetimler, mali saydamlığın ve hesap verilebilirliğin sağlanması amacıyla; kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit

etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla tasarlanmıştır.

Ekonomi Bakanlığı mali işlemlerini, 5018 sayılı Kanununun 49 ve 50'nci maddelerine dayanılarak düzenlenip Bakanlar Kurulu Kararı ile yürürlüğe konulan Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği ile belirlenen esaslara uygun olarak raporlamak zorunda olup, tarafımızca yürütülecek denetimlerin mali tablolar dikkate alınarak gerçekleştirilmesi hedeflenmekle birlikte;

Genel bütçe kapsamındaki kamu idarelerinin, muhasebe ve raporlama sisteminin kurulması için, Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslara 8/12/2013 tarih ve 28845 sayılı Resmi Gazetede yayımlanan değişiklik ile eklenen geçici maddede, hesap dönemi sonunda verilecek defter, mali tablo ve belgelerden bütçe giderleri ve ödenekler tablosu ve taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli dışında, düzenlenmesi gereken diğer mali raporların Sayıştaya gönderilmesi 2013, 2014 ve 2015 yıllarını kapsam üzere üç yıl ötelenmiştir.

Bu nedenlerle Ekonomi Bakanlığına ilişkin denetimlerimiz, hazırlanması gereken temel mali raporların düzenlenememesi sebebiyle, bütçe giderleri ile taşınırlara ait işlemlerin mevzuata uygunluğuna dönük olarak gerçekleştirilmiştir.

Denetim ve inceleme çalışmaları; Bakanlığın merkez ve taşra muhasebe hizmetlerinin yürütüldüğü muhasebe birimlerindeki cetvel ve belgeler ile bu birimlerdeki yevmiye kayıtları yapılan Ödeme Emri Belgeleri (ÖEB) ve bunların ekinde yer alan kanıtlayıcı belgeler ile bunlara dayanak oluşturan ilgili harcama birimleri arşivlerinde muhafaza edilen kanıtlayıcı belgeler; tamlık, doğruluk, tutarlılık ve tabi olduğu mevzuatına uygunluk açısından incelenmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

“Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar”da 8 Aralık 2013 tarihinde yapılan değişiklikle eklenen Geçici 1 inci maddesi uyarınca, Kamu İdaresi tarafından 2014 yılına ilişkin olarak Sayıştaya sunulan bütçe giderleri ve ödenekler tablosu, taşınır kesin hesap cetveli ve taşınır hesabı icmal cetveli ile “Denetimin Dayanağı, Amacı, Yöntemi ve Kapsamı” bölümünde belirlenen çerçevede gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin, kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğuna ilişkin yapılan denetimi sonucunda tespit edilen hususlar ile mali yönetim ve iç kontrol sistemlerine ilişkin değerlendirmeler “Tespit ve Değerlendirmeler” bölümünde gösterilmiştir. Kamu zararı iddialarına ilişkin hususlara yargılamaya esas raporda yer verilecek olup TBMM’nin bilgisine sunulacak önemde başka bir husus bulunmamaktadır.

6. TESPİT VE DEĞERLENDİRMELER

BULGU 1: DFİF (Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu) Gider Hesabına Ait İşlemlerin Herhangi Bir Muhasebe Birimi Hesabına Dâhil Edilmemesinden Dolayı Hesapta Bulunan Paranın Atıl Bir Şekilde Bekletilmesi ve Hesaptan Gider Olarak Muhasebeleştirilmeden 75.410.640,61 Türk Lirasının Kullanılması

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Ankara Şubesindeki DFİF Gelir ve Gider hesapları üzerinde yapılan incelemelerde;

DFİF'in, 01.01.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi ile fon niteliğinin kaldırıldığı, gelir ve giderlerin genel bütçe ile ilişkilendirildiği anlaşılmaktadır. Ancak, bu tarihten önce fon kaynaklarından kullanılan kredilerden toplanan nakdin herhangi bir muhasebe birimi hesaplarında izlenmediği ve atıl olarak bekletildiği anlaşılmıştır.

Ekonomi Bakanlığının TCMB Ankara Şubesindeki 450.408.002 no'lu (DFİF Gider) hesabına ait işlemler muhasebeleştirilmemekte ve raporlanmamaktadır. Söz konusu hesapta 2014 yılında, önceki yıl devirleri ve yıl içerisinde eklenen tutarla beraber 84.831.628,93 Türk Lirası birikmiştir. Ancak, dönem sonunda Bakanlığın 31.12.2014 tarih ve 18592 sayılı yazısına istinaden bu hesaptan 75.410.640,61 Türk Lirası bütçeleştirilmeden ve ödeme emrine bağlanmadan kullanılmış ve hesapta 9.889.454,05 Türk Lirası bakiye kalmıştır.

A) 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesinde DFİF gider hesabının nasıl kullanılacağı yönünde bir düzenleme bulunmadığı halde, 2014 yılı içerisinde Bakanlık tarafından bahsedilen hesaptan 75.410.640,61 Türk Lirasının, bütçe ödeneği olmadan ve ödeme emrine bağlanmadan dolayısıyla gider olarak muhasebeleştirilmeden kullanılması mevzuata aykırılık teşkil etmektedir.

5018 sayılı Kanunun 20'nci maddesine göre genel bütçe kapsamındaki idareler harcamalarını bütçe ödeneklerine göre yapar ve kamu idareleri bütçede yer alan ödeneklerin üzerinde harcama yapamazlar. Mezkûr Kanunun 33'ncü maddesinde bir giderin gerçekleştirilmesi için ödeme emri belgesinin düzenlenmesi ve harcama yetkilisince imzalanması gerekmektedir. Dış denetimin anlatıldığı 68'nci maddesinde Sayıştay tarafından hesapların hükme bağlanması için genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesaplarının ve bu hesaplarla ilgili işlemlerin yasal düzenlemelere uygun olması

gerekir. Diğer yandan, 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın (Kanun Hükmünde Kararname) DFİF'in anlatıldığı 37'nci maddesinde; "*ihracata yönelik Devlet destekleri kapsamında DFİF'e aktarılmak üzere ilgili yıl merkezi yönetim bütçe kanununda Bakanlık bütçesi için öngörülen ödeneğin, ilgili mevzuatı çerçevesinde yapılacak destek ödemelerinde kullanılmak üzere, ilgili kuruluşlar tarafından bildirilen tutarların karşılanması için DFİF'e tahakkuka bağlanmak suretiyle ödenecektir.*" denilmektedir.

Dolayısıyla söz konusu hesaptan harcanan 75.410.640,61 Türk Lirasının tahakkuka bağlanıp gider olarak muhasebeleştirilmeden ve ödeme emrine bağlanmadan kullanılması, 5018 sayılı Kanun, 637 sayılı KHK ve harcamalarda ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri düzenleyen Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğine aykırıdır.

B) 9.889.454,05 Türk Lirası, 450 408 002 no'lu (DFİF Gider) hesabının herhangi bir muhasebe birimi hesabına dâhil edilmemesinden dolayı bu hesapta atıl bir şekilde bekletilmektedir.

Bu hesap DFİF'in kurulması ile giderlerinin izlenmesi amacı ile açılmış,

- Bilahare 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesindeki düzenlemelerle; fonun gelirlerinin bütçeye gelir kaydedileceği, giderlerinin ise bütçeye konulan ödeneklerle gerçekleştireceği hüküm altına alınmış, fon tarafından evvelce kullanılan kredilerin anapara ve faiz geri dönüşlerinin fonun gider hesabına aktarılmasına ilişkin düzenlemeye paralel olarak DFİF Gider Hesabı kredi anapara ve faizlerinin aktarılması amacıyla açık tutulmuştur.

- 637 sayılı KHK'nın 37'nci maddesi uyarınca Devlet destekleri kapsamında yapılan ödemelere ilgili ortaya çıkmış veya çıkacak hukukî ihtilaflar sonucunda mahkemelerce hak sahiplerine ödenmesine karar verilen hususlar bu hesaptan ödenmiştir.

Ancak, söz konusu hesapta biriken paralar herhangi bir muhasebe birimi kayıtlarına dâhil edilememekte, dolayısıyla hesapta bulunan 9.889.454,05 Türk Lirası atıl bir şekilde bekletilmektedir. Bu hesap, TCMB'den alınan dönemsel bildirimler suretiyle sadece muhasebe dışı birimlerce izlenebilmektedir.

Kamu idaresi cevabında: A- DFİF Gider hesabında atıl bekleyen tutarın, genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmesini teminen mevzuat değişikliği yapılmasına

ilişkin Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile gerekli yazışmaların yapıldığı,

Anılan Genel Müdürlüğün cevabi yazısında, söz konusu maddenin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinin “Ancak” ifadesi ile başlaması nedeniyle aynı fıkranın ilk iki cümlesinde yer bulan genel uygulamanın istisnası bir hükmü ifade ettiği, kredi ana para geri dönüşleri, kredi faizleri ile borçlanma ve satış hasılatının genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmeyerek DFİF gider hesabına kaydedilmesine ilişkin hükmün bu kapsamda elde edilen kaynağın atıl olarak bekletilmesi sonucunu doğuracak şekilde yorumlanamayacağı, ifade eksikliği bulunduğu değerlendirilmekle birlikte, düzenlemede bu şekilde gelen kaynağın genel bütçenin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin kullanılmasının amaçlandığının düşünüldüğü, bu çerçevede, 5018 sayılı Kanunun ek 2 nci maddesinin ikinci fıkrası gereğince kredi anapara geri dönüşleri, kredi faizleri ile borçlanma ve satış hasılatı olarak DFİF gider hesabına aktarılan ve atıl beklediği anlaşılan kaynağın Fon’dan verilecek destekler kapsamında kullanılabilmesi görüşünün verildiği (EK-1),

Ayrıca Ekonomi Bakanlığı tarafından 5018 sayılı Kanununun 23’ncü maddesine istinaden 2014 yılı bütçesine 05.2 Hazine Yardımları “05.2.9.14 Destekleme ve Fiyat İstikrar Fonu” tertibine tefrik edilen ödeneğin yetersizliği nedeniyle Maliye Bakanlığından ilave ödenek talep edildiği ancak verilmediği, Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü ile yapılan şifahi görüşmeler neticesinde mevcut hesapta atıl olarak bekletilen tutarın kullanılmasının uygun olacağını değerlendirildiği,

Sonuç olarak, yukarıda bahsedilen Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü görüşü ve şifahi görüşmeler neticesinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki DFİF Gider Hesabından 75.410.640,61 Türk Lirasının destekler kapsamında kullanıldığı belirtilmiştir. Konuya ilişkin olarak kullanılan tutarla ilgili açıklamalara 2014 yılı Kesin Hesabında yer verildiği ödemeye ilişkin hakediş dosyalarının arşivde muhafaza edildiği belirtilmiştir.

B- 01/01/2015 tarihinden itibaren TCMB Ankara Şubesindeki DFİF Gider hesabına yapılan, TTGV tarafından kullanılan kredi geri dönüşleri ile T.C. Ziraat Bankası tarafından kullanılan Tohumluk Kredi geri dönüşleri dışındaki muhtelif iadeler bütçeye aktarılmasına ilişkin olarak Ekonomi Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün TCMB nezdindeki Tahsilat Hesabına alındığı ve Saymanlık Emanet Hesabında bekletildiği ancak bu iadelerin

takibi amacıyla yeni bir bütçe kodu tanımlanması için Maliye Bakanlığında cevap beklendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: A) Kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğü görüşü ve şifahi görüşmeler neticesinde, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası nezdindeki DFİF Gider Hesabından 75.410.640,61 Türk Lirasının destekler kapsamında kullanıldığı belirtilmiştir.

5018 sayılı Kanunun 13'ncü maddesinde kamu hizmetlerinin, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirileceği; 20'nci maddesinde, genel bütçe kapsamındaki idarelerin harcamalarını bütçe ödeneklerine göre yapacakları ve kamu idarelerinin bütçede yer alan ödeneklerinin üzerinde harcama yapamayacakları; 33'ncü maddesinde, bir giderin gerçekleştirilmesi için ödeme emri belgesinin düzenlenmesi ve harcama yetkilisince imzalanması gerektiği; 68'nci maddesinde ise, Sayıştay tarafından hesapların hükme bağlanması için genel yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider ve mal hesaplarının ve bu hesaplarla ilgili işlemlerin yasal düzenlemelere uygun olması gerektiği hüküm altına alınmıştır.

Ayrıca, 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın DFİF'in anlatıldığı 37'nci maddesinde, bütçe kanununda DFİF için öngörülen ödeneğin tahakkuka bağlanmak suretiyle ödeneceği de hükmedilmiştir.

Harcamalarda, ödeme belgesine bağlanacak kanıtlayıcı belgeleri düzenleyen Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğine göre idarelerce, bütçeden yapılacak kesin ödemeler için ödeme belgesinin düzenleneceği belirtilmiştir.

Bahsedilen mevzuat hükümlerine aykırı olarak, Bakanlıkça söz konusu DFİF Hesabından 75.410.640,61 Türk Liralık tutar, ödeneğe bağlanmadan, tahakkuku yapılmadan, ödeme emri olmaksızın sadece Maliye Bakanlığı görüşü ve şifahi görüşmelere dayanılarak kullanılmıştır. Ödemeye dayanak gösterilen Bakanlık görüşünün hukuk düzeninde mevcut olan normlar hiyerarşisinde bir bağlayıcılığı bulunmamaktadır.

Diğer yandan kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, DFİF Hesabından kullanılan tutarla ilgili açıklamalara 2014 yılı Kesin Hesabında yer verildiği belirtilmiştir. Ancak kamu idaresince, ödeneği olmadan ve muhasebeleştirilmeden yapılan bir gider, Kurumun idare hesabı cetvellerinde yer alamayacak ve Kurumun kesin hesabıyla da ilişkilendirilemeyecektir.

Şöyle ki, Kesin Hesap, Maliye Bakanlığınca “Kamu İdarelerinin Kesin Hesaplarının Düzenlenmesine ilişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmelik” çerçevesinde hazırlanır. Bu Yönetmeliğe göre, kesin hesap cetvel ve belgeleri, bütçe kanunu ile verilen ödenekler ve bütçe uygulamasına esas muhasebe kayıtları dikkate alınarak düzenlenir. Yani, idarelerin kesin hesap hazırlama sürecine temel olan iki unsurdan biri, bütçe kanunu ile verilen ödenekler, diğeri ise yapılan işlemlere ilişkin muhasebe kayıtlarıdır. Dolayısıyla ödeneğe bağlanmadan ve muhasebe kayıtlarına alınmadan kullanılan tutar için Kamu İdaresi Kesin Hesabında sadece bilgi amaçlı açıklamaya yer verilmesinin yasal olarak hiçbir bağlayıcılığı bulunmadığı gibi bir anlamı da yoktur. Zira, ilgili mevzuata göre olması gereken, bilgi amaçlı bir açıklama değil, kullanılan paranın ödeneğe bağlanıp muhasebeleştirilerek kullanılması ve kesin hesabı oluşturan cetvellerdeki unsurlardan biri olmasıdır.

Kamu idaresince DFİF hesabından 75.410.640,61 Türk Liralık tutarın ödeneğe bağlanmadan, tahakkuku yapılmadan, ödeme emri olmaksızın kullanılması, yukarıda bahsedilen mevzuat hükümlerine aykırılık teşkil etmektedir.

B) DFİF Gider hesabının herhangi bir muhasebe birimi hesabına dâhil edilmemesinden dolayı bu hesapta atıl bir şekilde bekletilmesine ilişkin olarak kamu idaresi tarafından verilen cevapta DFİF Gider hesabına yapılan, TTGV tarafından kullanılan kredi geri dönüşleri ile T.C. Ziraat Bankası tarafından kullanılan Tohumluk Kredi geri dönüşleri dışındaki muhtelif iadelerin 01.01.2015 tarihinden itibaren Ekonomi Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün TCMB nezdindeki Tahsilat Hesabına alındığı ve Saymanlık Emanet Hesabında bekletildiği ve bu iadelerin takibi amacıyla yeni bir bütçe kodu tanımlanması için Maliye Bakanlığından cevap beklendiği ifade edilmiştir.

Bulguda belirtilen ve 5018 sayılı Kanunun ek 2’nci maddesinin 2’nci fıkrasından dayanağını alan DFİF Gider Hesabı;

- DFİF'in kurulması ile giderlerinin izlenmesi amacı ile açılmış,

- 5018 sayılı Kanunun ek 2’nci maddesindeki düzenlemelerle; fonun gelirlerinin bütçeye gelir kaydedileceği, giderlerinin ise bütçeye konulan ödeneklerle gerçekleştireceği hüküm altına alınmış, fon tarafından evvelce kullanılan kredilerin anapara ve faiz geri dönüşlerinin fonun gider hesabına aktarılmasına ilişkin düzenlemeye paralel olarak DFİF Gider Hesabı kredi anapara ve faizlerinin aktarılması amacıyla açık tutulmuştur.

- 637 sayılı KHK'nın 37'nci maddesi uyarınca Devlet destekleri kapsamında yapılan ödemelere ilgili ortaya çıkmış veya çıkacak hukukî ihtilaflar sonucunda mahkemelerce hak sahiplerine ödenmesine karar verilen hususlar bu hesaptan ödenmiştir. Ancak bu hesapta biriken paralar herhangi bir muhasebe birimi kayıtlarına dâhil edilememektedir.

Kamu idaresinin cevabında, TTGV tarafından kullanılan kredi geri dönüşleri ile T.C. Ziraat Bankası tarafından kullanılan Tohumluk Kredi geri dönüşleri dışındaki muhtelif iadelerin Ekonomi Bakanlığı Merkez Saymanlık Müdürlüğünün TCMB nezdindeki Tahsilat Hesabına alındığı ve uygun bütçe koduyla muhasebeleştirileceği ifade edilmiştir. Ancak böyle bir uygulama sonucunda bütçeye alınan tutarın kamu gideri karşılığı kullanılması "kamu giderinin ödeneğe bağlanmadan" gerçekleştirilmesi sonucunu doğurur. Bu durum, 5018 sayılı Kanuna aykırılık teşkil eder. Zira mezkûr Kanunun 13'ncü maddesinde kamu hizmetlerinin, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirileceği; 20'nci maddesinde genel bütçe kapsamındaki idarelerin harcamalarını bütçe ödeneklerine göre yapacakları ve kamu idarelerinin bütçede yer alan ödeneklerinin üzerinde harcama yapamayacakları hüküm altına alınmıştır.

DFİF gider hesabı 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesinin 2'nci fıkrası hükmüne dayanılarak oluşturulmuştur. Bahsi geçen hükümde, hesapta biriken paranın nasıl kullanılacağına dair bir düzenlemeye yer verilmemiş olması idarelere bu konuda bir keyfiyet verileceği anlamına gelmemektedir. Dolayısıyla TCMB Ankara Şubesindeki DFİF Gider hesabında biriken paranın atıl kalmasının önlenmesi ancak mevzuatta yapılacak düzenlemeyle mümkün olabilir.

Öneri:

A- Kamu giderleri, ödeneğe bağlanıp tahakkuku yapılarak, ödeme emri belgesi ile hukuka uygun bir şekilde gerçekleştirilmelidir.

B- 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesinin ikinci fıkrasında konuya ilişkin düzenleme yer almaması hasebiyle, DFİF gider hesabında biriken tutarın atıl kalmasını önlemek için, genel bütçenin (B) işaretli cetveline gelir kaydedilmesini teminen mevzuat değişikliği yapılmasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 2: DFİF Kaynaklarından Kullanılan Kredi Geri Dönüşlerinin Muhasebe İçerisinde İzlenememesi

Fonun gelir ve giderleri, 01.01.2005 tarihinde yürürlüğe giren 5018 sayılı Kanunun ek 2'nci maddesi ile genel bütçe ile ilişkilendirilmiştir. Ancak, bu tarihten önce fon kaynaklarından kullanılan;

A- TTGV (Türkiye Teknoloji Geliştirme Vakfı) kredilerinin,

B- Ziraat Bankası aracılığıyla kullanılan tohumluk kredilerinin,

Bulunduğu ve bu kredilerin henüz tahsil edilemediği görülmekte, tahsil edilemeyen bu kredilerden toplanan anapara ve faiz geri dönüşlerinin bütçeye gelir yazılamayacağı mevzuatında düzenlenmiş olduğu anlaşılmaktadır. Tahsil edilemeyen bu kredilerin hesaben devralınmadığı,

Tespit edilmiş olup, ayrıntılı değerlendirmeler aşağıda açıklanmaktadır.

A- TTGV Kredi Geri Dönüşleri Muhasebe İçerisinde İzlenememektedir.

24/9/1998 tarihli ve 98/16 sayılı Para-Kredi ve Koordinasyon Kurulu Karar Eki 98/10 sayılı Araştırma-Geliştirme (Ar-Ge) Yardımına İlişkin Tebliğ uyarınca, sanayi kuruluşlarının araştırma-geliştirme projelerine sermaye desteği sağlanması ile kuruluşlarca yürütülen stratejik odak konuları projelerine ilişkin giderlerin desteklenmesi amacıyla uygulamacı kuruluş TTGV aracılığıyla kullanılmak üzere DFİF'ten sermaye desteği tahsis edilmiştir.

Projelerin bitiminde, projeye sağlanan sermaye destek miktarı ABD Doları olarak ve proje sözleşmesinde belirtilen şartlar ve vadeler esas alınarak, projeyi yöneten kuruluş tarafından TCMB nezdindeki DFİF'e geri ödenmelidir.

Konu ile ilgili Ekonomi Bakanlığında alınan bilgiye göre; TTGV Kredi Dönüşlerinin izlendiği Ankara Şubesi 450 208 011 numaralı hesapta, 3.984.199 ABD Doları 2014 yılında olmak üzere, 31.12.2014 tarihi itibarıyla 68.409.998,94 ABD Doları tutarında kredi geri dönüşü gerçekleşmiştir. 31.12.2014 itibarıyla TTGV aracılığıyla kullanılan kredilerden tahsilat süreci devam eden tutar ise 164.957 ABD Dolarıdır.

TTGV kaynaklı kredilere ilişkin olarak;

- Gerek kredi stoku gerekse de kredi geri dönüşleri Bakanlık muhasebesinde

izlenmemekte,

- DFİF fon envanteri çıkarılmadığından, kullanılan krediler ve borçlular listesi bilinmemekte ve takip edilmemekte, bunun yerine krediler TTGV muhasebesinde izlenmekte,
- Hazine'den alınmış devir listesi bulunmamaktadır.

Dolayısıyla kullanılan kredilerden tahsil edilen tutarların, kredilerin tabi olduğu hukuka uygun gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin bir inceleme yapılamadığı gibi, Bakanlıktan da bu hususta bir bilgi alınmamaktadır.

B- Tohumluk Kredi Geri Dönüşleri Muhasebe İçerisinde İzlenememektedir.

1999 yılında kuraklık, don, dolu, sel, taşkın, haşere, yangın ve benzeri afetler nedeniyle ekiliş ve ürünleri en az % 40 oranında zarar gören ve durumları İl İhtiyaç Komisyonlarınca tespit edilmiş bulunan çiftçilere yardım etmek amacıyla, 23/7/1999 tarihli ve 99/13172 sayılı “Tabii Afetlerden Zarar Gören Çiftçilere Dağıtılacak Tohumluk Hakkında Karar” uyarınca, Hazine Müsteşarlığı bütçesinde yer alan ödenekten DFİF harcama kalemine aktarılan 30 milyon Türk Lirası kadar olan tutardan T.C. Ziraat Bankasıncı kredilendirme işlemi yapılmıştır.

Kredilendirme işlemi ve takip eden süreçlere ilişkin Bakanlık nezdinde bilgi ve belge mevcut değildir.

Konu ile ilgili Ekonomi Bakanlığında alınan bilgiye göre; “Tohumluk Kredi Geri Dönüşlerinin izlendiği Ankara Şubesi 450 208 005 numaralı hesapta, 132.758,10-Türk Lirası 2014 yılında olmak üzere, 31.12.2014 tarihi itibarıyla 5.163.069,30 Türk Lirası tutarında kredi geri dönüşü gerçekleşmiştir.

Tohumluk Kredilerine ilişkin olarak;

- 31.12.2014 itibarıyla gerçekleştirilen tahsilatların ne kadarının anapara veya ferilerine ilişkin olduğuna dair Bakanlık nezdinde kayıt bulunmamakta,
- Gerek kredi stoku gerekse de kredi geri dönüşleri Bakanlık muhasebesinde izlenememekte,
- DFİF'e ilişkin envanter tutulmadığından kullanılan krediler ve borçlular listesi bilinmemekte ve takip edilmemekte,
- Hazine'den alınmış devir listesi bulunmamakta,
- Maliye Bakanlığında, Tohumluk kredilerinin tahsiline, takibine, tahsil edilen ferî tutarlara, geri ödemenin ne kadar süre devam edeceğine, kalan kredi stokunun

miktarına ilişkin bilgi alınamamaktadır.

Dolayısıyla kullanılan kredilerden halen tahsil edilmeyen tutarların bulunup bulunmadığı, tahsil edilen tutarların ise, kredilerin tabi olduğu hukuka uygun gerçekleşip gerçekleşmediğine ilişkin bir inceleme yapılamadığı gibi, Bakanlıktan da bu hususta bir bilgi alınamamaktadır.

Kamu idaresi cevabında: 2011 yılı öncesi verilen TTGV ve Tohumluk Kredilerinin ilk kullanımı ile ilgili işlemlerin Bakanlık tarafından yapılmamış olması nedeniyle, kredilerin saymanlık hesabı muhasebe kayıtlarında izlenmesi ve raporlanmasının mümkün olmadığı belirtilmiştir.

Sonuç olarak: TTGV ve Tohumluk kredilerine ilişkin Kamu idaresi cevabında, bulguda yer verilen tespite mutabık kalınmadığı ifade edilmiştir. Ancak, kredilerin takip ve tahsilinden, aradan geçen zaman içerisinde farklı kurum ve kuruluşlar yetkili ve sorumlu kılınmış olmakla birlikte, DFİF kaynaklarından kullanılan bu kredilerin alacaklısının Ekonomi Bakanlığı olduğu ve de saymanlık hesabı muhasebe kayıtlarında izlenmesi ve raporlanması gerektiği açıktır.

Öneri:

DFİF gider hesabına aktarılan Tohumluk ve TTGV Kredilerine ilişkin tutarların muhasebeleştirilmesi ve raporlanmasına yönelik özel bir düzenleme bulunmaması karşısında, 5018 sayılı Kanun kapsamında genel düzenlemeler çerçevesinde muhasebeleştirilmesi gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 3: Ekonomi Bakanlığının Faaliyet Alanına Giren ve Bütçede Ödeneği Bulunan Kimi Giderlerin, Müşterek Hesaptan Karşılanan Kısımının Bakanlığın Mali Tablolarında Gösterilmemesi

Ekonomi Bakanlığı tarafından, 01.01.2014–31.12.2014 tarihleri arasında 5910 Sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanuna dayanılarak düzenlenen yönetmeliğe istinaden oluşturulan İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından toplam 17.504.479,26 Türk Lirası kullanılmıştır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetim ve Kontrol Kanununun 7'nci maddesinde ele alınan

mali saydamlık ilkesine göre her türlü kamu kaynağının elde edilmesinde ve kullanılmasında, denetimin sağlanması amacıyla kamuoyunun zamanında bilgilendirilmesi öngörülmüştür. Mali saydamlık ilkesi gereğince devletin görev ve fonksiyonları, kamu ekonomisine ve kamu maliyesine ilişkin bilgiler ve hesaplar, kamu mali yönetimi ve denetimi ile temel iktisat politikalarına ilişkin planlar, niyet ve projeksiyonlar açık ve anlaşılır bir şekilde kamuoyunun bilgisine sunulmalıdır.

Kanunun 6'ncı maddesine göre, merkezî yönetim kapsamındaki kamu idarelerinin gelir, gider, tahsilât, ödeme, nakit planlaması ve borç yönetimi hazine birliğini sağlayacak şekilde yürütülür. Bu Kanuna ekli (I) sayılı cetvelde yer alan kamu idarelerinin tüm gelirleri Hazine veznelerine girer, giderleri bu veznelerden ödenir. Bu idareler özel vezne açamaz.

“Bütçe İlkelerinin” anlatıldığı 13'ncü maddede bütçenin, kamu malî işlemlerinin kapsamlı ve saydam bir şekilde görünmesini sağladığı, tüm gelir ve giderlerin gayri safi olarak bütçelerde gösterileceği, belirli gelirlerin belirli giderlere tahsis edilmemesinin esas olduğu, kamu idarelerinin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterileceği, bütçelerde, ödeneklerin belirli amaçları gerçekleştirmek üzere tahsis edileceği ve kamu hizmetlerinin, bütçelere konulacak ödeneklerle, mevzuatla belirlenmiş yöntem, ilke ve amaçlara uygun olarak gerçekleştirileceği ifade edilmiştir.

3/7/2009 tarih ve 27277 sayılı Resmî Gazetede yayımlanan 5910 Sayılı Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanunun 19'ncü maddesinin beşinci fıkrasına binaen çıkarılan “Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmeliğin” 48'nci maddesinin altıncı fıkrasına dayanılarak düzenlenen yönergeyle İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabı oluşturulmuştur. 2014 yılında Ekonomi Bakanlığı görev alanına giren faaliyetlere ilişkin yapılan 17.504.479,26 Türk Lirası harcama müşterek hesaptan karşılanmıştır.

5910 Sayılı Kanunun “Amaç ve Kapsam başlıklı” 1'nci maddesinde, bu kanunun ihracatçıları örgütlendirmek ve işbirliğini geliştirmek suretiyle ihracatı artırarak ekonomik gelişmeye katkıda bulunmak üzere ihracatçı birlikleri ile Türkiye İhracatçılar Meclisinin kuruluşu, işleyişi, görevleri, organları, gelirleri, harcamaları ve denetimleri ile üyelerinin hak ve yükümlülüklerine ilişkin usul ve esasları düzenleyeceği belirtilmiştir.

“Bütçe ve giderlerin” anlatıldığı 19'ncü maddesinin beşinci fıkrasında “*Birlikler*

tarafından, dış ticaret hizmetleri ve alt yapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, bir önceki yılın birlik gelirlerinden hesap edilerek izleyen yılın Ocak ve Temmuz aylarında iki eşit taksit halinde ödemek üzere % sekiz oranında pay ayrılır. Bu hususa ilişkin usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir.” denilmektedir.

Bu hüküm çerçevesinde 03.09.2009 tarih ve 27338 sayılı Resmi Gazetede yayımlanarak yürürlüğe giren Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Yönetmeliğin “İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabı”nın anlatıldığı 48’nci maddenin üçüncü fıkrasında, dış ticaret hizmetleri ve altyapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesini teminen oluşturulan İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından karşılanan giderler anlatılmıştır. Altıncı fıkrasında, İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından harcamaların Müsteşarlık onayı ile yapılacağı ve bu Hesaba ilişkin diğer hususların Müsteşarlık tarafından belirleneceği, “Denetim” başlıklı 50’nci maddede; TİM ve birlikler ile bunların kurduğu vakıf, şirket, işletmeler ve iştirakler idari ve mali yönden Müsteşarlığın denetimine tabi olduğu, denetime ilişkin usul ve esasların, Müsteşarlık tarafından belirleneceği belirtilmiştir.

Bu çerçevede Yönetmeliğin 48’nci maddesi altıncı fıkrasına dayanılarak çıkarılan “İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabına İlişkin Yönerge” de 11.09.2009 tarih ve 2009/1234 sayılı Ekonomi Bakanlığı Müsteşarlık makamı onayıyla yürürlüğe girmiştir. Yönergenin 6, 7 ve 8’nci maddelerinde Müşterek hesaptan karşılanacak giderler anlatılmıştır. Bu maddelerde Yönetmeliğin 48’nci maddesi üçüncü fıkrasına atıfta bulunarak (özellikle 7 ve 8’nci maddelerde) Ekonomi Bakanlığının görev alanı içerisine giren ve maddelerde ayrıntısı verilen konulara ilişkin giderlerin karşılanabileceği belirtilmiştir. Mevzuatta belirtilen bu hükümlere binaen 2014 yılında Ekonomi Bakanlığı tarafından müşterek hesaptan toplam 17.504.479,26 Türk Lirası kullanılmıştır.

İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabına İlişkin Yönergenin 8’nci maddesinde; *“Yönetmeliğin 48’nci maddesi üçüncü fıkrası kapsamında olmak üzere; aşağıdaki diğer giderler, ilgili birimler tarafından istihsal edilecek Bakanlığın Müsteşarlık Makamının onayını müteakip, Destek hizmetleri Dairesi Başkanlığınca bütçe esasları dikkate alınarak hesaplanacak tahakkuklar üzerinden, Müşterek Hesaptan karşılanır.”* denilmek suretiyle

müşterek hesaptan, devlet bütçesi ile ilişkili faaliyetler yürütülürken bütçe esaslarının dikkate alınacağı ifade edilmiştir. Ancak, müşterek hesabın kullanımında bütçe esaslarının dikkate alınması gerektiği ifade edilmiş olsa da, bu hesaptan bütçe esasları dikkate alınmadan da ödeme yapılabilmektedir. Örneğin, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu uyarınca kamu personelinin yabancı dil kurs masraflarının sadece %60'ı kurum bütçesinin ilgili tertibinden ödenebilmekte iken, Bakanlığın kimi personelinin yabancı dil masraflarının kalan %40'lık kısmı 04.04.2013 tarihli ve 504 sayılı Bakanlık Onayına istinaden Müşterek hesaptan ödenmiştir.

Bu itibarla, Ekonomi Bakanlığının faaliyet alanına giren ve bütçeden ödenek tahsis edilen giderlerin İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından karşılanan 17.504.479,26 Türk Lirası tutarındaki kısmının Ekonomi Bakanlığının mali tablolarında gösterilmemesi, 5018 sayılı Kanununun 6'ncı maddesinde bahsedilen Hazine Birliğine ve 13'ncü maddesinde belirtilen, başta kamu hizmetlerinin bütçelere konulacak ödeneklerle karşılanması ilkesi olmak üzere, mali saydamlık ilkesine ve kamu idarelerinin tüm gelir ve giderlerinin bütçelerinde gösterileceği gibi bütçe ilkelerine aykırılık teşkil etmektedir.

Kamu idaresi cevabında: 03/07/2009 tarih ve 27277 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 5910 sayılı "Türkiye İhracatçılar Meclisi ile İhracatçı Birliklerinin Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun"un 19'uncu maddesinin beşinci fıkrasında, birlikler tarafından dış ticaret hizmetleri ve altyapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi için tayin ve tespit olunacak işlerin, faaliyetlerin, projelerin ve amaçların gerçekleştirilmesine yönelik ortaya çıkan giderler ile bu amaçla yapılan hizmet ve idari giderlerin karşılanmasını teminen, bir önceki yılın birlik gelirlerinden hesap edilerek izleyen yılın ocak ve temmuz aylarında iki eşit taksit halinde ödenmek üzere % sekiz oranında pay ayrıldığı, bu kanuna dayanılarak çıkarılan Yönetmelikte tahsis olunan kaynağın harcama çerçevesinin belirlendiği;

Bakanlıkça kamu hizmetlerinin bütçe ödeneği ile finanse edilmesine yönelik asli kurala uyulduğu, Müşterek Hesap kapsamında esasen Birliklerin müşterek ihtiyaçları ile tüm ihracatçılara hizmet niteliğindeki bazı işlemlerin finanse edildiği ve ödeme işlemi OAİB tarafından TİM nezdindeki hesabın kullanılarak gerçekleştirildiği, Bakanlık geliri olmayan, özel bütçeli bir kuruluş olan TİM adına bankalarda açılmış hesaplarda bulunan ve ödeme işlemi de yine bir Birlik (OAİB) tarafından yerine getirilen Müşterek Hesaba ilişkin verilerin Bakanlık mali tablolarında gösterilmesinde hukuken imkânsızlık bulunduğu ifade edilmiştir.

Öte yandan, ülkenin dış ticaretinde önemli yere sahip olan Rusya Federasyonu, Arap Ülkeleri ve Çin Halk Cumhuriyeti ile tarihsel olarak dış ticaretimizin büyük payında devamlılık arz eden Almanya, Fransızca konuşulan ülkeler ve İspanyolca konuşulan ülkelerdeki ticari temsilciliklerin daha verimli hizmet verebilmesi amacıyla, bu ülkelerde konuşulan dillerin öğrenilmesinin teşvik edilmesinin amaçlandığı, bu çerçevede "İngilizce Haricindeki İkinci Yabancı Dil Projesi" hayata geçirildiği, bu proje kapsamında, Genel Bütçe Kanunuyla % 60'ı karşılanan yabancı dil eğitim masraflarına ek olarak Rusça, Çince ve Arapça için kalan % 40'lık kısım, Almanca, Fransızca ve İspanyolca için ise kalan % 40'lık kısmın yarısının müşterek hesaptan ödendiği ve bunun da Yönetmeliğin 48'inci maddesinin üçüncü fıkrasının e ve h bentlerinde belirtilen "Ortak yayın, araştırma, tanıtma ve eğitim faaliyet giderleri" ile "Dış ticaretin geliştirilmesine ilişkin diğer giderler" kapsamında değerlendirildiği belirtilmiş, Bakanlıkça Müşterek Hesaptan yapılacak mal ve hizmet alımlarına ilişkin harcamalarda bütçe uygulama esaslarının dikkate alınmasında titizlik gösterilmesine gayret edildiği ifade edilmiştir.

Diğer taraftan, Bakanlığın Merkez ve Taşra Teşkilatının 2013 yılı mali hesapları ile mali iş ve işlemlerinin denetimi sonucunda hazırlanan "2013 Yılı Sayıştay Denetim Raporu" ile "2014 Yılı Denetiminde İzlenmeye Alınan Bulgular"a ilişkin Raporda Müşterek Fon Hesabından Bakanlık tarafından kullanılan tutarların Bakanlığın Mali Tablolarında gösterilmesinin uygun olacağına yer verilmesi üzerine, bu hususta yapılacak iş ve işlemlere ilişkin olarak Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğüne görüş sorulduğu, bu konuda Genel Müdürlük ile yapılan görüşmelerin devam ettiği belirtilmiştir.

Sonuç olarak: Bulguda Ekonomi Bakanlığının faaliyet alanına giren ve bütçede ödeneği bulunan kimi giderlerin, Müşterek Hesaptan karşılanan kısmının Bakanlığın mali tablolarında gösterilmemesinin 5018 sayılı Kanunun mali saydamlık, hazine birliği ve bütçe ilkelerinin anlatıldığı hükümlerine aykırılık teşkil ettiği vurgulanmıştır.

Kamu idaresince gönderilen cevapta, Müşterek Hesabın, Orta Anadolu İhraçatçı Birlikleri (OAİB) tarafından TİM nezdindeki tutulduğu, özel bütçeli bir kuruluş olan TİM adına bankalarda açılmış hesaplarda bulunan ve ödeme işlemi de yine bir Birlik (OAİB) tarafından yerine getirilen bu Hesaba ilişkin verilerin Bakanlık mali tablolarında gösterilmesinde hukuken imkânsızlık bulunduğu ifade edilmiş ise de, yine aynı cevapta 2013 Yılı Sayıştay Denetim Raporu" ile "2014 Yılı Denetiminde İzlenmeye Alınan Bulgular"a

ilişkin Raporda Müşterek Fon Hesabından Bakanlık tarafından kullanılan tutarların Bakanlığın Mali Tablolarında gösterilmesinin uygun olacağına yer verilmesi üzerine, bu hususta yapılacak iş ve işlemlere ilişkin Maliye Bakanlığı Muhasebat Genel Müdürlüğü'ne görüş sorulduğu, bu konuda bahse konu Genel Müdürlük ile yapılan görüşmelerin devam ettiği ifade edilmiştir. Dolayısıyla aynı konunun ele alındığı Sayıştay 2013 yılı Ekonomi Bakanlığı Denetim Raporu üzerine, bulguda bahsedilen Müşterek Hesabın Bakanlığın mali tablolarında gösterilmesi yönünde çalışmalara başlandığı anlaşılmaktadır.

Diğer yandan, Müşterek Hesabın bütçe ilkelerine dikkat edilmeden kullanılabilmesine ilişkin bulguda örnek olarak verilen yabancı dil kurs masraflarının bir kısmının bu hesaptan karşılanmasıyla ilgili olarak kamu idaresince yapılan açıklama yeterli görülmüştür.

Öneri:

5018 sayılı Kanunun bulguda belirtilen hükümlerine istinaden Müşterek Fon Hesabından Bakanlık tarafından kullanılan tutarın, Bakanlığın mali tablolarında gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 4: Serbest Bölgelerde Tahakkuk Eden ve Tahsil Edilmeyen Kira Gelir Paylarının Muhasebeleştirilmemesi

Serbest Bölge İşletici / B.K.İ'ler tarafından aylık olarak tahakkuk eden ve tahsil edilemeyen kira gelirlerinin, mahiyetlerine uygun hesaplarda tahakkuk ve takip kaydının yapılması gerekirken, bu kayıtların yapılmadığı ve raporlanmadığı anlaşılmıştır.

5018 sayılı Kanunun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesi, "Kamu gelir ve giderlerinin yılı ve mahsup dönemi" başlıklı 51'inci maddesi ile Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin "Kayıt zamanı, kamu gelir ve giderleri ile bütçe gelir ve giderlerinin yılı" başlıklı 16'ncı maddesinde ifade edildiği üzere, genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinin kayıt yöntemi olarak tahakkuk esaslı muhasebe uygulanmaktadır.

2014 yılı içerisinde, serbest bölgelerde 11.131.138,04 ABD Doları kira geliri tahakkuk ederken, bu tutarın 72.054,41 ABD Doları tahsil edilememiştir. Yine, 2014 yılı içerisinde 70.651,89 ABD Doları gecikme faizi tahakkuk ederken, bu tutarın 6.540,52 ABD Doları tahsil edilememiş, anılan tutarlar muhasebe içerisinde izlenmemiştir.

Sonuç olarak, tahakkuk ve tahsil sorumluluğu Bakanlığa ait olan kira gelir paylarından

tahakkuk eden tutarlar muhasebeleştirilmediği gibi, tahsilatı gerçekleştirilemeyen tutarlar ile gecikme faizi de alacak hesaplarında muhasebeleştirilmemiştir. Bu nedenle, mali tablolar kamu idaresi yönetimi ve diğer ilgili kişilere muhasebe sistemi içerisinde kaydedilen bilgileri doğru ve gerçekçi olarak iletememektedir.

Kamu idaresi cevabında: 3218 sayılı Serbest Bölgeler Kanunu ve Serbest Bölgeler Uygulama Yönetmeliği hükümleri uyarınca, Özel Hesaba ilişkin mevcut işleyiş ile gelir, ret-iade ve takibe ilişkin mevcut kayıt yapısının ihtiyacı gerektiği şekilde karşıladığı ve sağlıklı sonuçlar ürettiği, tahakkuk esaslı muhasebe sistemine mevcut kaynaklarla uyum sağlanamayacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi cevabında bulguda yer verilen tespite mutabık kalınmadığı ifade edilmiştir.

Ancak, 5018 sayılı Kanunun "Kayıt zamanı" başlıklı 50'nci maddesi ile genel yönetim kapsamında yer alan kamu idarelerinin kayıt yöntemi olarak tahakkuk esaslı muhasebe benimsenmiştir ve Serbest Bölgeler Özel Hesabı yönünden bir muafiyet veya istisna hali mevcut değildir.

Tahakkuk esaslı muhasebe sisteminde, belirli bir dönem içerisinde meydana gelen giderler ile aynı dönem içerisinde elde edilen gelirlerin karşılaştırılması ve elde bulunan kaynakların ve yerine getirilmesi gereken yükümlülüklerin dönem sonu itibarıyla kontrolü sağlanır.

Özel hesaba ilişkin tahakkuk, tahsilat ve takibinin mevcut şekilde yürütülmesi işlemsel açıdan ilgili Serbest Bölgeler, Yurtdışı Yatırım ve Hizmetler Genel Müdürlüğü tarafından sağlıklı bir şekilde gerçekleştirilse dahi, Bakanlık saymanlığı tarafından işlemlerin muhasebe içerisinde izlenmemesi, kamu idaresi yönetimi ve ilgili diğer kişilerin bilgi ihtiyaçlarını karşılayacak, kamu görevlilerinin sorumlulukları altındaki kaynaklara ilişkin karar, kontrol ve hesap verme süreçlerinin etkili çalışmasını sağlayacak bir sisteme izin vermemektir. Sonuç olarak da mali tablolar, muhasebe sistemi içinde kaydedilen bilgileri, bu bilgileri kullanacak olan kişilere doğru ve gerçekçi olarak iletemeyecektir.

Öneri:

Gerekli yöntem ve usuller belirlenerek, aylık kira gelir paylarının 5018 sayılı Kanun hükümlerine uygun olarak, tahakkuk, tahsil ve takip aşamalarının muhasebeleştirilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 5: Kamu Görevlilerinin Mali Haklarının Düzenlenmesi Amacıyla Çıkarılan 666 Sayılı KHK'nın Uygulanmasına İlişkin Olarak Yapılan Hesaplamaya Teşvik İkramesinin de Dâhil Edilmesi

666 sayılı KHK'ya geçiş sırasında Müsteşarlıkça yapılan eski ve yeni maaş hesabı kıyaslamasında, 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın mülga 35'nci maddesinin birinci fıkrası ile geçici 3'ncü maddesinin dokuzuncu ve onuncu fıkraları uyarınca ödenmekte olan teşvik ikramiyesi, söz konusu KHK'ya aykırı olarak hesaplamaya dâhil edilmiştir.

666 sayılı KHK'nın 2'nci maddesi ile 375 sayılı KHK'ya eklenen geçici 12'nci madde hükmü uyarınca yapılan karşılaştırma sonucu kişinin hangi mevzuat hükümlerine göre ödeme alacağı belirlenmektedir. Bu kapsamda Ekonomi Bakanlığı çalışanları için bu karşılaştırma yapılmış ve kadro karşılığı sözleşmeli olarak ödeme alan personelin bir kısmına eski mevzuat hükümlerine göre ödeme yapılması gerektiği tespit edilmiştir. Ancak, bu karşılaştırma yapılırken 637 sayılı Ekonomi Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında KHK'nın mülga 35'nci maddesinin birinci fıkrası ile geçici 3'ncü maddesinin dokuzuncu ve onuncu fıkraları uyarınca ödenmekte olan teşvik ikramiyesi de hesaplamaya dâhil edilmiştir. Ödemenin dayanağı olan söz konusu maddede; “....üstün gayret ve çalışmaları sonucunda emsallerine göre başarılı çalışma yaptıkları tespit edilenlere Müsteşarın teklifi, ilgili Bakanın (...) onayı ile haziran ve aralık aylarında birer aylık sözleşme ücreti tutarına kadar teşvik ikramiyesi ödenebilir.” denilmektedir. Madde metninden görüleceği üzere teşvik ikramiyesinin, 375 sayılı KHK'nın geçici 12'nci maddesinde düzenlenen “fili çalışmaya bağlı ödemeler hariç olmak üzere kadrolarına bağlı olarak mali haklar kapsamında fiilen yapılan her türlü ödemeler” kapsamında ele alınması hatalıdır. Çünkü bu ödeme, 637 sayılı KHK ve atıfta bulunduğu mevzuata göre ancak üstün gayret gösterme ile Bakan onayı şartlarına bağlanmıştır. Teşvik ikramiyesi her bir ödeme için ayrı ayrı alınan bakan onayına istinaden yapılan arzi bir ödemedir. Dolayısıyla kadroya bağlı bir hak olarak değerlendirilemez.

666 sayılı KHK'ya ilişkin olarak çıkartılan 161 seri no.lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde verilen örneklerde de teşvik ikramiyesinin de kıyaslamaya dâhil edileceği belirtilmiştir. Ancak, teşvik ikramiyesinin 666 sayılı KHK'ya göre yapılan eski ve yeni maaş karşılaştırmasında dikkate alınmaması gerekmektedir.

Ekonomi Bakanlığı tarafından düzenlenen eski ve yeni maaş hesaplama tabloları ile teşvik ikramiyesinin hariç tutulması halinde hangi kadro unvanlarının 666 sayılı KHK'ye göre maaş alması gerektiği incelenmiştir.

Sonuç olarak, Bakanlıkta görevli kadro karşılığı sözleşmeli 1'inci derece Daire Başkanı, 1- 7'nci derece DT Uzmanı ve İGEME Uzmanı ve 8'nci derece DT ve İGEME Uzman Yardımcısı kadrolarında bulunanlara 666 sayılı KHK hükümleri uygulanması gerekirken eski mevzuat hükümlerine göre ödeme yapılmıştır. Bahsedilen kadrolara ait eski ve yeni mevzuata göre maaş hesaplamaları arasındaki fark 2014 yılı için 1.794.967,03-Türk Lirasıdır.

Kamu idaresi cevabında: 666 sayılı KHK'nin 2'nci maddesiyle 375 sayılı KHK'ye eklenen geçici 12'nci madde ile bu maddenin yürürlüğe girdiği 15/01/2012 tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuata göre kadro karşılığı sözleşmeli olarak çalışan ve 375 sayılı KHK'ye ekli II ve III sayılı cetvellerde yer alan personelin (üst yönetim ve kariyer memurları) ücret ve tazminat göstergeleri üzerinden ek 10'uncu maddeye göre hesaplanan 1 yıllık ortalama aylık net maaşları ile 1 aylık ikramiye dâhil mevcut sözleşme tutarları üzerinden 1 yıllık ortalama aylık net maaş hesaplanıp iki maaşın karşılaştırılmasının yapılması ve yüksek olan maaşın ödenmesi hüküm altına alındığı,

Bahse konu KHK'nin uygulanmasına ilişkin Maliye Bakanlığınca çıkartılan 161 Seri No.lu Devlet Memurları Kanunu Genel Tebliğinde de;

15/1/2012 tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre fiili çalışmaya bağlı ödemeler hariç olmak üzere kadrolarına bağlı olarak mali haklar kapsamında ikramiyelerin bir aya isabet eden tutarı da dâhil olmak üzere fiilen yapılan her türlü ödemeler toplamının net tutarının; Ek 10'uncu madde ve ekli (II) ve (III) sayılı Cetvellere göre kadro unvanları için öngörülen ücret ve tazminat toplamı net tutarından fazla olması halinde, 15/01/2012 tarihinde anılan kadro unvanlarında bulunanlar hakkında, bu tarihten önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerinin uygulanmasına, aynı usul ve esaslar çerçevesinde

geçici 10'uncu ve geçici 15'inci madde hükümleri dikkate alınmak suretiyle devam olunacağı;

5 numaralı maddenin devamında, ilgililerin mali haklar kapsamında herhangi bir hak kaybına uğramaması için, geçici 12'nci maddede öngörülen karşılaştırmanın, yıllık olarak hesaplanacak ortalama aylık tutarlar üzerinden yapılacağı; her yılın başında, 1 Ocak tarihi itibarıyla geçerli olan katsayı ve sözleşme ücreti ile hesaplama ile ilgili diğer tüm hususlar dikkate alınarak yılın tamamı için, ek 10'uncu madde uyarınca ödenebilecek ortalama aylık net tutar ile 15/01/2012 tarihinden önce yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre ödenebilecek ortalama aylık net tutarın karşılaştırılacağı ve buna göre işlem yapılacağından bahisle, bu karşılaştırmanın "Örnek 6" ve "Örnek 7"de gösterilen biçime uygun olarak yapılıp, kadro karşılığı sözleşmeli ücreti belirlenirken, teşvik ikramiyesinin bir aya isabet eden tutarının da hesaplamaya dâhil edildiği ifade edilmiş ve Bakanlığın da ocak ayında yapılan eski ve yeni maaş karşılaştırmalarının, gerek 666 sayılı KHK'nin 2'nci maddesiyle 375 sayılı KHK'ye eklenen geçici 12'nci madde, gerek 161 Seri No.lu Tebliğde verilen örnekler çerçevesinde teşvik ikramiyesi dâhil edilerek yapıldığı belirtilmiştir.

Karşılaştırmanın, teşvik ikramiyesi hariç tutularak yapılması halinde Daire Başkanı ile 1. ve 2. Derece Dış Ticaret Uzmanı ve İhracatı Geliştirme Uzmanının mevcut maaşlarında 2014 yılı itibarıyla sırasıyla (401,23), (393,08) ve (383,93) TL düşüş meydana gelecek ve geriye gidiş olacağı, hâlbuki ilgili Kanun Hükmünde Kararname ve Tebliğ'deki düzenlemeler ile ilgililerin mali haklar kapsamında herhangi bir hak kaybına uğramaması amaçlanmış olup, bu geriye gidişin, söz konusu Kanun ve Tebliğ'in ruhuna aykırı olacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Kamu idaresi cevabında, her ne kadar yapılan ödemenin hesabına, 666 sayılı KHK'nin 2'nci maddesiyle 375 sayılı KHK'ye eklenen geçici 12'nci maddeye ve 161 Seri No.lu Tebliğe uygun olarak, teşvik ikramiyesinin de dâhil edildiği ifade edilmiş olsa da, teşvik ikramiyesinin 375 sayılı KHK'nin geçici 12'nci maddesinde "*filii çalışmaya bağlı ödemeler hariç olmak üzere kadrolarına bağlı olarak mali haklar kapsamında fiilen yapılan her türlü ödemeler*" kapsamında ele alınması hatalıdır. Çünkü bu ödeme, 637 sayılı KHK ve atıfta bulunduğu mevzuata göre ancak "üstün gayret gösterme" ve "Bakan onayı" şartlarına bağlanmıştır. Teşvik ikramiyesi her bir ödeme için ayrı ayrı alınan bakan onayına istinaden yapılan arzi bir ödemedir. Dolayısıyla kadroya bağlı bir hak olarak değerlendirilemez. Kaldı ki kamu idaresi tarafından gönderilen cevapta, hesaplamaların 161 Seri No.lu Tebliğde verilen

örnekler çerçevesinde teşvik ikramiyesi dâhil edilerek yapıldığı ifade edilmiş olsa bile tebliğ, daha üst bir hukuki norm olan KHK'ya aykırı olamaz.

Öneri:

Teşvik ikramiyesinin, yukarıda yer verilen mevzuat hükmüne uygun olarak, sadece “üstün gayret gösterme” kriterini karşılayan personele “Bakan onayı” şartı ile ödenmesi sağlanmalıdır.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

**EKONOMİ BAKANLIĞI DÖNER
SERMAYE İŞLETMESİ
2014 YILI
DÜZENLİLİK DENETİM RAPORU**

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ	31
2.	DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	32
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	32
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	33
5.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	33
6.	EKLER.....	34

1. KAMU İDARESİNİN MALİ YAPISI VE MALİ TABLOLARI HAKKINDA BİLGİ

Döner Sermaye İşletmesi, mali işlemlerin muhasebeleştirilmesine ilişkin olarak 5018 sayılı Kamu Malî Yönetimi ve Kontrol Kanununun geçici 11'inci maddesi ile 178 sayılı Maliye Bakanlığının Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 11'inci maddesi hükümlerine dayanılarak hazırlanan Döner Sermayeli İşletmeler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği ile Merkezi Yönetim Harcama Belgeleri Yönetmeliğine tabi olup; uygulanan muhasebe sistemi, belirtilen mevzuatlarda öngörülen tahakkuk esaslı muhasebe sistemidir.

31.12.2014 tarihli Bilançoya göre, İşletmenin aktif toplamı 45.418.010,75 Türk Lirasıdır. Bu tutarın % 98'ini "Dönen Varlıklar", % 2'sini "Duran Varlıklar" oluşturmaktadır. "Dönen Varlıklar"ın ise % 91'ini "Hazır Değerler", % 9'unu "Diğer Dönen Varlıklar" ile "Stoklar" meydana getirmektedir.

Aynı Bilançoya göre, İşletmenin pasif toplamı 45.418.010,75 Türk Lirasıdır. Bu miktarın % 96'sı "Özkaynaklar", geri kalanı ise "Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar"dan oluşmaktadır. "Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklar"ın yaklaşık % 99'u "Ödenecek Vergi ve Diğer Yükümlülükler" den meydana gelmektedir. İşletmenin "Ödenmiş Sermaye"si 20.002.891,00 Türk Lirası, "Dönem Net Kârı" 23.538.718,45 Türk Lirasıdır.

2014 yılı gelir bütçesi gerçekleştirmelerine göre toplam gelir 40.222.815,83 Türk Lirasıdır. 2014 yılı gider bütçesi gerçekleştirmelerine göre toplam gider 12.025.501,21 Türk Lirasıdır.

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar" ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştaya gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuş olup denetim bunlar ile usul ve esasların 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

- Dönem sonu faaliyet raporu,
- Geçici ve kesin mizan,
- Envanter Sonrası Mizan,
- Kapanış Mizanı,
- İşletme revizeli bütçe,
- Banka mevcut tespit tutanağı,

- Kasa Sayım Tutanağı,
- Menkul kıymet / teminat mektupları sayım tutanağı,
- Alınan çekler sayım tutanağı,
- Döner sermayeli işletmeler yıllık gayrisafi hasılat ve kar bildirimleri,
- Sermaye hareketleri tablosu,
- Bilanço,
- Gelir tablosu,
- Nakit Akım Tablosu,
- Gelirlerin döküm cetveli,
- Giderlerin döküm cetveli,
- Borçlar döküm cetveli,
- Alacaklar döküm cetveli,
- Satışların maliyeti tablosu,
- Sayıştay ilamları cetveli,
- Taşınır Yönetim hesabı cetveli, sayım ve döküm cetveli, amortisman cetveli,
- Yönetim döneminde görev yapan muhasebe yetkililerine ait liste.

Denetim görüşü, kamu idaresinin temel mali tabloları olan bilanço ve gelir tablosu ve nakit akım tablosuna verilmiştir.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmamasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki

düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. DENETİM GÖRÜŞÜ

Ekonomi Bakanlığı Döner Sermaye İşletmesi 2014 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve ekte yer alan mali rapor ve tablolarının tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

6. EKLER

Ek 1: Kamu İdaresi Mali Tabloları

2014

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ BİLANÇOSU

İletme Kodu : 28010601

İletme Ad : Ekonomi Bakanı

Aktif

Aktif		Pasif	
1	DÖNER VARLIKLAR	44.712.651,89	1.876.401,30
10	HAZIR DEĞERLER	40.599.409,57	8.267,84
102	BANKALAR HESABI	40.599.409,57	2.502,61
13	DİĞER ALACAKLAR	0,42	5.765,23
136	DİĞER ÇEŞİTLİ ALACAKLAR HESABI	0,42	1.868.133,46
15	STOKLAR	1.782,89	955.845,63
150	İLK MADDE VE MALZEME HESABI	1.782,89	912.287,83
19	DİĞER DÖNER VARLIKLAR	4.111.459,01	4.308.923,05
190	DEVREDEN KATMA DEĞER VERGİSİ HESABI	2.225.659,01	-4.308.923,05
195	İŞ AVANSLARI HESABI	1.885.800,00	43.541.609,45
2	DURAN VARLIKLAR	705.358,86	20.002.891,00
25	MADDİ DURAN VARLIKLAR	705.358,86	20.002.891,00
252	BİNALAR HESABI	728.000,00	23.538.718,45
253	TESİS, MAKİNE VE CİHAZLAR HESABI	1.342,37	23.538.718,45
255	DEMİRBAŞLAR HESABI	87.656,60	45.418.010,75
257	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-111.640,11	
260	HAKLAR HESABI	207.400,00	
268	BİRİKMİŞ AMORTİSMANLAR HESABI (-)	-207.400,00	
Toplam :		45.418.010,75	45.418.010,75

Emel GÖNÜLAY
Saymanlık Müdürü

16/01/2015

DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ GELİR TABLOSU

İletme Kodu / Ad : 28010601 / Ekonomi Bakanl

	2014	2013
A- BRÜT SATIŞLAR	37.006.402,70	10.662.460,87
1- Yurt İçi Satışlar	29.668.457,75	10.662.460,87
2- Yurt Dışı Satışlar	0,00	0,00
3- Diğer Gelirler	7.337.944,95	0,00
B- SATIŞ İNDİRİMLERİ (-)	349.673,12	37.750,73
1- Satıştan İadeler (-)	349.673,12	37.750,73
2- Satış İskontoları (-)	0,00	0,00
3- Diğer İndirimler (-)	0,00	0,00
C- NET SATIŞLAR	36.656.729,58	10.624.710,14
D- SATIŞLARIN MALİYETİ (-)	0,00	0,00
1- Satılan Mamüller Maliyeti (-)	0,00	0,00
2- Satılan Ticari Mallar Maliyeti (-)	0,00	0,00
3- Satılan Hizmet Maliyeti (-)	0,00	0,00
4- Diğer Satışların Maliyeti (-)	0,00	0,00
BRÜT SATIŞ KARI ve ZARARI	36.656.729,58	10.624.710,14
E- FAALİYET GİDERLERİ (-)	10.990.582,51	2.290.743,75
1- Araştırma ve Geliştirme Giderleri (-)	0,00	0,00
2- Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri (-)	0,00	0,00
3- Genel Yönetim Giderleri (-)	10.990.582,51	2.290.743,75
FAALİYET KARI VEYA ZARARI	25.666.147,07	8.333.966,39
F- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GELİR ve KARLAR	3.141.675,69	332.301,25
1- Faiz Gelirleri	3.141.135,69	253.290,25
2- Konusu Kalmayan Karşılıklar	0,00	0,00
3- Menkul Kıymet Satış Karları	0,00	0,00
4- Kambiyo Karları	0,00	0,00
5- Reeskont Faiz Gelirleri	0,00	0,00
6- Diğer Olağan Gelir ve Karlar	540,00	79.011,00
G- DİĞER FAALİYETLERDEN OLAĞAN GİDER ve ZARARLAR (-)	0,00	0,00
1- Karşılık Giderleri (-)	0,00	0,00
2- Menkul Kıymet Satış Zararları (-)	0,00	0,00
3- Kambiyo Zararları (-)	0,00	0,00
4- Reeskont Faiz Giderleri (-)	0,00	0,00
5- Diğer Olağan Gider ve Zararlar (-)	0,00	0,00
OLAĞAN KAR VEYA ZARARLAR	28.807.822,76	8.666.267,64
H- OLAĞANDIŞI GELİR ve KARLAR	74.737,44	0,00
1- Önceki Dönem Gelir ve Karları	0,00	0,00
2- Diğer Olağandışı Gelir ve Karlar	74.737,44	0,00
I- OLAĞANDIŞI GİDER ve ZARARLAR (-)	1.034.918,70	64.387,45
1- Çalışmayan Kısım Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
2- Önceki Dönem Gider ve Zararları (-)	0,00	0,00
3- Diğer Olağandışı Gider ve Zararlar (-)	1.034.918,70	64.387,45
DÖNEM KARI VEYA ZARARI	27.847.641,50	8.601.880,19
J- DÖNEM KARI VERGİ ve DİĞER YASAL YÜKÜMLÜLÜK KARŞILIKLARI (-)	4.308.923,05	0,00
DÖNEM NET KARI VEYA ZARARI	23.538.718,45	8.601.880,19

Emel GÖNÜLAY
Saymanlık Müdürü

16/01/2015

EKONOMİ BAKANLIĞI DÖNER SERMAYE İŞLETMESİ 2014 DÖNEMİ		
NAKİT AKIM TABLOSU		
	ÖNCEKİ DÖNEM	CARI DÖNEM
	TL	TL
	2013	2014
A- DÖNEM BAŞI NAKİT MEVCUDU	16.098.060,46	40.806.994,13
1) Banka	16.098.060,46	40.806.994,13
B- DÖNEM İÇİ NAKİT GİRİŞLERİ	37.457.225,86	39.798.405,27
1) Satışlardan Elde Edilen Nakit		
a) Net Satışlar	35.845.807,39	36.656.729,58
b) Ticari Alacaklardaki Azalışlar		
c) Ticari Alacaklardaki Artışlar (-)		
2) Diğer Faaliyetlerden Olağan Gelir ve Karlardan Dolayı Sağlanan Nakit	1.393.083,38	3.141.675,69
3) Olağandışı Gelir ve Karlardan Sağlanan Nakit		
4) Kısa Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)		
a) Menkul Kıymet İhraçlarından		
b) Alınan Kredilerden		
c) Diğer Artışlar		
5) Uzun Vadeli Yabancı Kaynaklardaki Artışlardan Sağlanan Nakit (Alımlarla İlgili Olmayan)		
6) Sermaye Artışlarından Sağlanan Nakit		
7) Diğer Nakit Girişleri	218.335,09	
C- DÖNEM İÇİ NAKİT ÇIKIŞLARI	12.748.292,19	40.005.989,83
1) Maliyetlerden Kaynaklanan Nakit Çıkışları		
a) Satışların Maliyeti		
b) Stoklardaki Artışlar	2.770,04	
c) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Azalışlar	-20.060,29	-20.013,18
d) Ticari Borçlardaki (Alımlardan Kaynaklanan) Artışlar (-)		
e) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerekirmeyen Giderler (-)		
f) Stoklardaki Azalışlar (-)		-8.221,64
2) Faaliyet Giderlerine İlişkin Nakit Çıkışları/Olağandışı Faaliyetlerle İlgili Kullanımlar		
a) Araştırma ve Geliştirme Giderleri		
b) Pazarlama, Satış ve Dağıtım Giderleri		
c) Genel Yönetim Giderleri	8.643.821,62	10.990.582,51
d) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerekirmeyen Diğer Giderler (-)	-431.737,62	
3) Diğer Faaliyetlerden Olağan Gider ve Zararlara İlişkin Nakit Çıkışları		
a) Diğer Faaliyetlerle İlgili Olağan Gider ve Zararlar		
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerekirmeyen Diğer Gider ve Zararlar (-)	-32.266,28	
4) Finansman Giderlerinden Dolayı Nakit Çıkışları		
5) Olağandışı Gider ve Zararlardan Dolayı Nakit Çıkışı		
a) Olağandışı Gider ve Zararlar	177.805,12	1.034.918,70
b) Amortisman ve Nakit Çıkışı Gerekirmeyen Diğer Gider ve Zararlar (-)		
6) Duran Varlık Yatırımlarına İlişkin Nakit Çıkışları	8.773,26	6.267,99
7) Kısa Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)		
c) Diğer Ödemeler		
8) Uzun Vadeli Yabancı Kaynak Ödemeleri (Alımlarla İlgili Olmayan)		
9) Ödenen Vergi ve Benzerleri	4.399.186,34	4.308.923,05
10) Ödenen Temettüleri		
11) Diğer Nakit Çıkışları		23.693.532,40
D- DÖNEM SONU NAKİT MEVCUDU (A+B-C)	40.806.994,13	40.599.409,57
E- NAKİT ARTIŞ VEYA AZALIŞI (B-C)	24.708.933,67	-207.584,56

İşletme Müdürü
Adı Soyadı
İmza

Muhasebe Yetkilisi
Adı Soyadı
İmza
Mehmet GÖNÜLAY
Saymanlık Müdürü

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>

EKONOMİ BAKANLIĞI

2014 YILI

PERFORMANS DENETİM RAPORU

İÇİNDEKİLER

1. ÖZET.....	43
2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU	43
3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU.....	44
4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	44
5. GENEL DEĞERLENDİRME	45
6. DENETİM BULGULARI.....	46

1. ÖZET

Bu rapor, Ekonomi Bakanlığının performans denetimi sonuçlarını ve bulgularını içermektedir.

6085 sayılı Kanununun 36'ncı maddesi uyarınca, Sayıştay “*hesap verme sorumluluğu çerçevesinde idarelerce belirlenen hedef ve göstergelerle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının ölçülmesi suretiyle gerçekleştirilen denetim*” olarak tanımlanan performans denetimini yapmakla görevli ve yetkilidir.

Ekonomi Bakanlığının hedef ve göstergeleriyle ilgili olarak faaliyet sonuçlarının değerlendirmesini sağlamak amacıyla aşağıdakiler denetlenmiştir:

- 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan,
- 2014 yılı Performans Programı,
- 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu ve
- Faaliyet sonuçları ölçümü yapan veri kayıt sistemleri.

Yapılan performans denetimi sonucunda, Ekonomi Bakanlığının performans yönetimi sistemini ilgili mevzuat hükümlerine ve iç kontrol sistemi ilkelerine uygun şekilde oluşturduğu ve belirlemiş olduğu hedeflere ilişkin gerçekleştirmeleri ölçtüğü değerlendirilmiştir. Ekonomi Bakanlığının stratejik plan, performans programı ve faaliyet raporu mevzuatta yer alan kriterleri genel itibariyle karşılamaktadır. Ancak ilgili belgelerin mevzuattaki tüm başlık ve içerikleri kapsamı, hesap verme sorumluluğunun sağlanması amacıyla hedef ve/veya performans göstergelerinin iyi tanımlanması, gösterge rakamlarının mevcut durumlarına yer verilmesi, mevcut durumların gerçekçi olarak belirlenmesi suretiyle yüksek sapmalara meydan verilmemesi ve faaliyet raporunda performans programında yer alan hedef ve göstergelerden meydana gelen olumlu veya olumsuz sapmaların ikna edici şekilde açıklanması kurumun performans yönetimi sisteminin geliştirilmesine katkı sağlayacaktır.

2. DENETLENEN KAMU İDARESİ YÖNETİMİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresi yönetimi, 5018 sayılı Kanun ve bu Kanun uyarınca yayımlanan Stratejik Plan, Performans Programı ve İdare Faaliyet Raporlarının hazırlanmasına ilişkin yönetmelik ve kılavuzlara uygun olarak hazırlanmış olan performans bilgisi raporlarının

doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştay'a sunulmasından; bir bütün olarak sunulan bu raporların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tam ve doğru olarak yansıtmamasından; kamu idaresinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarının ölçülmesine ilişkin sistemlerin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden; performans bilgisinin dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin amaç, hedef, gösterge ve faaliyetlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek, kamu idaresinin raporladığı performans bilgisinin güvenilirliğine ilişkin değerlendirme yapmak, performans yönetimi ve faaliyet sonuçlarını ölçen sistemleri değerlendirmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimin dayanağı; 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu, 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, genel kabul görmüş uluslararası denetim standartları ve Sayıştay ikincil mevzuatıdır.

Denetimin amacı, bütçe hakkının gereği olarak kamu idarelerinin faaliyet sonuçları hakkında TBMM ve kamuoyuna güvenilir ve yeterli bilgi sunulması, kamu idarelerinin performansının değerlendirilmesi ile hesap verme sorumluluğu ve saydamlığın yerleştirilmesi ve yaygınlaştırılmasıdır.

Denetim, kamu idaresinin faaliyet raporunda yer alan performans bilgilerinin ve bunları oluşturan kayıt ve belgelerin doğruluğu ve güvenilirliğine ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile gerçekleştirilmiştir.

Bu çerçevede, Ekonomi Bakanlığının yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenmiştir.

5. GENEL DEĞERLENDİRME

2014 yılı performans denetimi kapsamında Ekonomi Bakanlığının yayımladığı 2013-2017 dönemine ait Stratejik Plan, 2014 yılı Performans Programı ve 2014 yılı İdare Faaliyet Raporu incelenerek faaliyet sonuçlarının ölçülmesine yönelik olarak üretilen performans bilgisinin güvenilir olup olmadığı değerlendirilmiştir.

Yapılan denetim sonucunda; Ekonomi Bakanlığının 2013 – 2017 dönemine ait Stratejik Planını zamanında hazırlayarak ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun şekilde yayımladığı görülmüştür. Ekonomi Bakanlığı, misyon ve vizyonu gerçekleştirmek üzere 7 amaç, bu amaçların altında 27 hedef ve bu hedeflere yönelik 93 performans göstergesi belirlemiştir. Kurum stratejik planını hazırlarken amaçlarını üst politika belgelerine uygun şekilde belirlemiş ve hedeflerini de bu amaçları gerçekleştirecek şekilde tespit etmiştir. Hedef ve performans göstergelerinin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, ilgili, ölçülebilir ve iyi tanımlanmış olduğu değerlendirilmiştir.

Ekonomi Bakanlığının 2014 yılı Performans Programının ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine uygun olarak hazırlandığı ancak programın zamanında yayımlanmadığı görülmüştür.

Ekonomi Bakanlığının 2014 yılı Faaliyet Raporunun ilgili mevzuatta yer alan sunum kriterlerine kısmen uygun olduğu görülmüştür. Faaliyet Raporunda, performans programında yer verilen performans hedef ve göstergelerine tutarlı bir şekilde yer verildiği görülmüştür. Ayrıca, Kurumca tutarlı ve doğrulanabilir olduğu değerlendirilen hedef ve göstergelere ilişkin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, gerçekleştirmelerde meydana gelen sapmalar hakkında faaliyet raporunda geçerli ve ikna edici gerekçeler sunulmuştur. Faaliyet Raporunun raporlama gerekliliklerine kısmen uyduğu sonucuna varılmıştır.

Ekonomi Bakanlığının, kurumsal performansını ölçmek için kullandığı sistemlerin değerlendirilmesi amacıyla 2014 yılı Performans Programında yer alan göstergelerden dört tanesi seçilmiş; seçilen gösterge ve hedefler çerçevesinde veri kayıt sistemlerinin incelenmesi sonucunda, ilgili performans hedeflerinin gerçekleşmesine ilişkin verilerin, denetim bulgularında yer alan hususlar dışında, güvenilir şekilde toplandığı ve raporlandığı görülmüştür.

6. DENETİM BULGULARI

A. Stratejik Planın Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 1: Stratejik Planda Yer Alan Bazı Hedef ve Göstergelerin İyi Tanımlanma Kriterini Karşılamaması

Stratejik Plan Hazırlama Klavuzuna göre, hedeflerin ve varsa göstergelerin yeterince açık ve anlaşılır olması gerekmektedir. Göstergelerin iyi tanımlanmamış olması, hedeflere yönelik gerçekleştirmelerin yanlış raporlanması riskini doğurur. Bu riskin ortadan kaldırılabilmesi için göstergelerin açık ve anlaşılır şekilde tanımlanması gerekmektedir.

Stratejik planda yer alan hedef ve göstergelerin “iyi tanımlanma” kriteri açısından yapılan değerlendirmesi sonucunda; aşağıdaki tabloda belirtilen göstergelerin bu kriteri sağlamadığı tespit edilmiştir.

Tablo 1: İyi Tanımlanmama

Hedef	Performans Göstergesi	İyi Tanımlanma Değerlendirmesi (Denetim Kanaati)
<p>Hedef - 1.1 : Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge’ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır</p>	<p>P.G. – 3 Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerde düzenlenecek faaliyet ruhsatları içerisinde, Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payı</p>	<p>Mevcut serbest bölgelerde elektronik, inşaat, madencilik, tekstil, tarım, sanayi ürünleri vb. çok farklı alanlarda üretim ve hizmet faaliyetlerinde bulunmaktadır.</p> <p>Bu noktada hangi üretim ve hizmet faaliyetlerinin hedefe ulaşmak için üzerinde yoğunlaşılması gerektiği konusunda planda daha açıklayıcı olunması gerekmektedir.</p>

<p>Hedef 2.1:</p> <p>Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır</p>	<p>P.G. – 2</p> <p>Uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı</p>	<p>Hedefte yer alan doğrudan yatırımların <u>ülkemizin ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara</u> yönlendirilmesi hedefi karşısında, Merkez Bankası tarafından yayımlanan uluslar arası doğrudan yatırımlardaki artış verisi tarım, madencilik, imalat sanayi, inşaat, ticaret, ulaştırma, sağlık ve hizmet vb. çok sayıda sektöre ilişkin veriyi içermektedir.</p> <p>Hedefe ulaşmak için seçilen gösterge çok geniş olduğundan, sonucun hedefe yönelik olup olmadığı noktasında bir ölçüm mümkün değildir.</p>
--	--	---

Kamu idaresi cevabında: Özetle; serbest bölgelerde faaliyet göstermek üzere yapılan başvurularda Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı üretim müracaatlarına öncelik tanındığı, sektörel hedeflemeden ziyade hangi sektörde olur ise olsun Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin arttırılması hedeflendiği,

Uluslararası doğrudan yatırımların teşvik sisteminde sektörel çerçevesi belirlenen büyük ölçekli ve stratejik yatırımlara yönlendirilmesinin hedeflendiği, performans göstergesi olarak da uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı belirlendiği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Bakanlığın Hedef 1.1'e yönelik cevabı yeterli görülmüştür. Ancak hedef 2.1'e yönelik cevapta, yatırımların büyük ölçekli ve stratejik yatırımlara yönlendirilmesinin hedeflendiği, bundan dolayı performans göstergesi olarak da uluslararası doğrudan yatırımların artış oranı belirlendiği ifade edilse de, Merkez Bankası tarafından yayımlanan uluslararası doğrudan yatırımlardaki artış verisi çok sayıda sektöre ilişkin veriyi içermekte (gayrimenkul verileri dahil), verinin artışı doğrudan büyük ölçekli ve stratejik

yatırımların artışı anlamını taşımamakta, dolayısıyla ulaşılan sonucun hedefe yönelik olup olmadığı noktasında yanlış değerlendirmelere neden olunabileceği düşünülmektedir.

İdare, stratejik planda yer alan hedef ve göstergelere yönelik gerçekleştirmelerin yanlış raporlanmasına ve kamuoyunun sonuçları yanlış değerlendirmesine neden olmamak adına ilgili belgelerde hedef ve göstergeleri daha iyi tanımlamalıdır. Bu itibarla, ileride hazırlanacak stratejik planlarda hedeflerin ve göstergelerin daha açık ve anlaşılabilir olarak tanımlanması gerektiği düşünülmektedir.

BULGU 2: Stratejik Planda Yer Alan Bazı Performans Göstergelerinin Mevcut Seviyelerine Yer Verilmemesi

Performans göstergesinin stratejik planın hazırlandığı yıla ait seviyesine yer verilmemesi, göstergenin anlam bakımından yetersiz kalmasına neden olmaktadır. Söz konusu performans göstergelerinin açıklığı ve netliği bunların mevcut seviyelerine stratejik planda yer verilmesi ile sağlanabilir.

Tablo 2: Mevcut Seviyelere Yer Verilmemesi

Hedef	Performans Göstergesi	Mevcut (2011)	2013	2014	2015	2016	2017
Hedef - 1.1 : Yenilikçi fikirlere ve Ar-Ge'ye dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek, markalı ürün ve hizmetlerin yatırım, üretim ve ihracat içindeki payı arttırılacaktır	P.G. – 3 Mevcut serbest bölgeler ve bunların dönüştürüleceği yeni nesil serbest bölgelerde düzenlenecek faaliyet ruhsatları içerisinde, Ar-Ge ve yenilikçiliğe dayalı, katma değeri ve rekabet gücü yüksek üretim ve hizmet faaliyetlerinin payı	-	%25	%27	%29	%31	%32

Kamu idaresi cevabında: Özetle; yeni nesil serbest bölgeler projesinin anılan yılda henüz planlama aşamasında olmasından dolayı veri olmadığı, mevcut serbest bölgelerde ise 2011 yılı için söz konusu oranın %24 olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Performans göstergelerinin açıklığı ve netliği, bunların mevcut seviyelerine stratejik planda yer verilmesi ile gerçekleşecektir. Bu itibarla, ileride hazırlanacak stratejik planlarda mevcut durumun da yer alması gerektiği düşünülmektedir.

B. Performans Programının Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 3: Performans Programının Süresi İçerisinde Kamuoyuna Açıklanmaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Performans Programları Hakkında Yönetmeliğin 7'nci maddesinde, "...(4) Genel bütçe kapsamındaki kamu idareleri ile özel bütçeli idarelerin, Merkezi Yönetim Bütçe Kanunuyla belirlenen bütçe büyüklüklerine göre nihai hali verilen performans programları Bakanlıklarda Bakan; diğer idarelerde ise ilgili Bakan veya üst yönetici tarafından Ocak ayı içinde kamuoyuna açıklanır" denilmektedir.

Ekonomi Bakanlığı 2014 Yılı Performans Programının mevzuatta belirtilen süreler içerisinde kamuoyuna açıklanmadığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi cevabında: Özetle; 2014 Yılı Performans Programı nihai aşamasında güncel verilerin alınmasında kurum dışından kaynaklanan gecikmeler olması ve basım faaliyetinde yaşanan sıkıntılar sebebiyle, söz konusu programın tamamlanması ile ilgili sürecin uzadığı, izleyen yıllarda hazırlanacak olan performans programlarında bu bulguya dikkat edileceği ve programın süresi içinde kamuoyuna açıklanacağı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Performans programının önümüzdeki dönemlerde yasal süre içerisinde kamuoyuna açıklanması için kamu idaresince gerekli özenin gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

C. Faaliyet Raporunun Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

BULGU 4: Ekonomi Bakanlığı Tarafından Kullanılan Kaynaklarda, Müşterek Hesaptan 2014 Yılında Kullanılan 17.504.479,26-Türk Lirası Kaynağa Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesinde; "c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.

1) Mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara... yer verilir” denilmektedir.

Ancak Ekonomi Bakanlığı 2014 Faaliyet Raporunda yalnızca genel bütçe ödeneklerine yer verilmiş, kullanılan diğer kaynaklara yer verilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında: Özetle; İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabının hukuki dayanağından bahsetmiş, TİM nezdinde bulunan müşterek hesabın, birliklerin gelirlerinden oluştuğu ve tüm ihracatçıların yararlandığı, Bakanlığın görev ve faaliyetleri ile de kesişen dış ticarete müteallik, proje, iş ve faaliyetler için kullanılmakta olduğu, müşterek hesabın bir kamu kaynağı olmayıp, özel bir kanunla statüleri düzenlenen İhracatçı Birliklerine ilişkin bir kaynak olduğu ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Bakanlık faaliyet alanına giren dış ticaret hizmetleri ve altyapısının geliştirilmesi ve yürütülebilmesi gibi kimi giderler İhracatçı Birlikleri Müşterek Hesabından karşılanmaktadır. Bu itibarla, Bakanlık faaliyetlerinin finansmanında kullanılan her türlü kaynağın Bakanlık faaliyet raporunda yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 5: Ekonomi Bakanlığı Tarafından Kullanılan Kaynaklarda, TCMB DFİF Gider Hesabında Atıl Duran ve 5018 Sayılı Kanunun Ek 2'nci Maddesine Aykırı Olarak Ödeneğe Bağlanmadan Kullanılan ve de Gider Olarak Muhasebeleştirilemeyen 75.410.640,61-Türk Lirası Kaynağa Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesinde; “c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.

1) Mali bilgiler başlığı altında, kullanılan kaynaklara... yer verilir” denilmektedir.

Ancak Ekonomi Bakanlığı 2014 Faaliyet Raporunda yalnızca genel bütçe ödeneklerine yer verilmiş, kullanılan diğer kaynaklara yer verilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında: Özetle; DFİF gider hesabında atıl duran kaynağın, Maliye Bakanlığı Bütçe ve Mali Kontrol Genel Müdürlüğünün görüşü doğrultusunda, Fon'dan verilecek destekler kapsamında kullanılabilmesinin değerlendirildiği; Bakanlıkça 2014 yılında ihracata yönelik devlet yardımları kapsamında hakediş sahibi firmalara zamanında ödeme yapılabilmesini teminen, 2014 yılı bütçesine bu amaçla konulan ödeneğin yetersiz

olması nedeniyle Maliye Bakanlığında ilave ödenek talep edildiği, anılan ilave ödenek verilmemesi nedeniyle hesapta atıl olarak bekletilen tutarın kullanıldığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: DFİF gider hesabında atıl duran 75.410.640,61 Türk Lirası kamu kaynağı, 5018 Sayılı Kanunun ek 2'nci maddesine aykırı olarak ödeneğe bağlanmadan kullanılmış ve anılan tutar, ödeme emri belgesine bağlanmaması dolayısıyla, Sayıştay denetiminden geçmemiştir.

Bu itibarla, Bakanlık faaliyetlerinin finansmanında kullanılan her türlü kaynağın Bakanlık faaliyet raporunda yer almasının uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 6: Faaliyet Raporunda Mali Bilgiler Başlığı Altında Dış Mali Denetim Sonuçları Hakkında Özet Bilgilere Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesinde “c) *Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir.*

1) Mali bilgiler başlığı altında ... iç ve dış mali denetim sonuçları hakkındaki özet bilgiler de bu başlık altında yer alır” denilmektedir.

Ancak bu bölümde sadece Sayıştay tarafından 2014 yılı denetim faaliyetlerine devam edildiği şeklinde genel ifadelere yer verildiği, 2013 yılı Sayıştay Denetim Raporu'nda yer alan bulgulara ise yer verilmediği, görülmüştür.

Sayıştay Denetim Raporlarının yazılma sürecinin Faaliyet Raporu yayım tarihinde devam ettiği göz önüne alınırsa, Faaliyet Raporlarında o yılın denetim sonuçlarının görünmesi imkânsız hale gelecektir. Bu durumda İdare Faaliyet Raporları'nda bir önceki yıl dış mali denetim rapor sonuçlarına yer verilmesi yerinde olacaktır.

Kamu idaresi cevabında: İzleyen yıllarda hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında, söz konusu bulgu doğrultusunda yapılan tespit ve değerlendirilmelere yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında, dış mali denetim sonuçları hakkında özet bilgilere yer verilmesi hususunda kamu idaresince gerekli özenin gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 7: Faaliyet Raporunda “Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi” Bölümü ile “Öneri ve Tedbirler” Bölümüne Yer Verilmemesi

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18’inci maddesinde; “ç) *Kurumsal kabiliyet ve kapasitenin değerlendirilmesi: Bu bölümde, orta ve uzun vadeli hedeflere ulaşılabilmesi sürecinde teşkilat yapısı, organizasyon yeteneği, teknolojik kapasite gibi unsurlar açısından içsel bir durum değerlendirmesi yapılarak idarenin üstün ve zayıf yanlarına yer verilir.*

d) Öneri ve tedbirler: Faaliyet yılı sonuçları ile genel ekonomik koşullar, bütçe imkânları ve beklentiler göz önüne alınarak, idarenin gelecek yıllarda faaliyetlerinde yapmayı planladığı değişiklik önerilerine, hedeflerinde meydana gelecek değişiklikler ile karşılaşabileceği risklere ve bunlara yönelik alınması gereken tedbirlere bu bölümde yer verilir” denilmektedir.

Ancak, Ekonomi Bakanlığı 2014 yılı Faaliyet Raporunda, yukarıda belirtilen iki bölüme yer verilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında: İzleyen yıllarda hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında, söz konusu bulgu doğrultusunda yapılan tespit ve değerlendirilmelere yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında, “Kurumsal Kabiliyet ve Kapasitenin Değerlendirilmesi” bölümü ile “Öneri ve Tedbirler” bölümüne yer verilmesi hususunda kamu idaresince gerekli özenin gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 8: Faaliyet Raporunda Yer Alan Mali Bilgiler Bölümünde Eksik Bilgi Verilmesi

Ekonomi Bakanlığı 2014 Yılı Faaliyet Raporunda Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18’nci maddesine göre mali bilgiler bölümünde bulunması gereken bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinden meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmemiştir.

Kamu idaresi cevabında: İzleyen yıllarda hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında söz konusu bulgu doğrultusunda yapılan tespit ve değerlendirilmelere yer verileceği ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak olan idare faaliyet raporlarında bütçe hedef ve gerçekleştirmelerinden meydana gelen sapmaların nedenlerine yer verilmesi hususunda kamu idaresince gerekli özenin gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 9: Faaliyet Raporunda Açıklanan Performans Göstergelerinin Bazılarında Sapmalara İlişkin Açıklamalara Yer Verilmemesi, Bazılarında ise Açıklamaların İkna Edicilik Kriterini Karşılamaması

Kamu İdarelerince Hazırlanacak Faaliyet Raporları Hakkında Yönetmeliğin 18'inci maddesinde;

“c) Faaliyetlere ilişkin bilgi ve değerlendirmeler: Bu bölümde, mali bilgiler ile performans bilgilerine detaylı olarak yer verilir...”

2) Performans bilgileri başlığı altında, idarenin stratejik plan ve performans programı uyarınca yürütülen faaliyet ve projelerine, performans programında yer alan performans hedef ve göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmaların nedenlerine, diğer performans bilgilerine ve bunlara ilişkin değerlendirmelere yer verilir.” hükümleri yer almaktadır.

Yukarıdaki mevzuat doğrultusunda, performans hedeflerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmalara ilişkin nedenlerin objektif ve makul bir çerçevede izah edilmesi gerekmektedir.

Ekonomi Bakanlığı'nın 2014 yılı Faaliyet Raporunun incelenmesinde; bazı performans göstergelerinde meydana gelen sapmalara ilişkin olarak aşağıdaki tabloda sırayla;

- Açıklamaların yer almadığı
- Açıklamaların ikna edicilik kriterini karşılamadığı

Gösterilmiştir.

Tablo 3: Sapma Nedenlerinin Açıklanmaması ve İkna Edicilik Kriterini Karşılamaması

Sapma Nedenlerinin Açıklanmaması			
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
5.1.1.1 Rekabet gücü endeks çalışmaları	15	11	
Denetim kanaati	Kurum sapmaya ilişkin herhangi bir açıklama yapmamıştır.		
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
6.1.1.4 Üniversiteler ve Sivil Toplum Kuruluşları ile işbirliğini geliştirmeye yönelik düzenlenen program sayısı	2	1	
Denetim kanaati	Kurum sapmaya ilişkin herhangi bir açıklama yapmamıştır.		
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
6.1.1.6 Tanıtım materyali sayısı	52	31	
Denetim kanaati	Kurum sapmaya ilişkin herhangi bir açıklama yapmamıştır.		

İkna Edicilik Kriterini Karşılama			
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
1.2.1.1 Yurtdışına yönelik olarak düzenlenecek müteahhitlik ve teknik müşavirlik heyetleri sayısı	7	2	Heyet düzenlenecek ülkelerin özel durumları ve Genel Müdürlüğün iş yoğunluğu sebebiyle heyet programlarının bir kısmı gerçekleştirilememiştir.
Denetim kanaati	Farklara yönelik olarak ikna edici açıklamalar yer almamaktadır.		
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
5.3.1.1 AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerçekleştirilen faaliyet sayısı	36	16	AB pazarına girişte karşılaşılan sorunların çözümüne yönelik olarak gerek AB nezdinde gerekse yurtiçinde kurum ve kuruluşlarımız ile faaliyetler gerçekleştirilmiştir. Ancak, gerçekleştirilen faaliyet sayısı bir çok dış faktöre (yurtiçi/yurtdışı) bağlı olduğundan 2014 hedefi tutturulamamıştır.
Denetim kanaati	* Farklara yönelik olarak ikna edici açıklamalar yer almamaktadır. *Sapmalara hangi dış faktörlerin ne şekilde sebebiyet verdiği anlaşılmamaktadır.		
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
5.4.1.3 Müzakere fasılları itibariyle mevzuat	35	17	AB katılım müzakereleri kapsamında gerek yurtiçinde gerekse yurtdışında gerçekleştirilen çeşitli faaliyetlere katılım

uyumunun sağlanması ve açılış kapanış kriterlerinin karşılanması amacıyla gerçekleştirilen / katılım sağlanan faaliyet sayısı			sağlanmış ancak 2014 hedefi tutturulamamıştır.
Denetim kanaati	* Farklara yönelik olarak ikna edici açıklamalar yer almamaktadır. *Hedefin tutturulamadığını belirtmek bir açıklama değildir.		
Gösterge	Hedeflenen Sayı	Gerçekleşen Sayı	Sapmaya Yönelik Açıklama
6.1.1.5 STA'lar konusunda hazırlanacak tanıtıcı broşür sayısı	2	0	STA'lar konusunda broşür hazırlanmasına dair bir faaliyet bulunmamaktadır.
Denetim kanaati	Kurumca gerçekleştirmeye ilişkin herhangi bir açıklama yapılmamış, bu yönde bir faaliyet olmadığı belirtilmiştir.		

Kamu idaresi cevabında: Performans göstergelerinde meydana gelen sapmalara ilişkin, Faaliyet Raporunda açıklamaların bulunmadığı hususlarda açıklamalar yer almakta; yine Raporda yer verilen açıklamaların, ikna edicilik kriterini karşılamadığı hususlarda ise daha ayrıntılı açıklamalar yer almaktadır.

Sonuç olarak: Faaliyet Raporunda yer verilen performans göstergelerinin gerçekleşme durumu ile meydana gelen sapmalara ilişkin nedenlerin objektif ve makul bir şekilde izahı hususunda kamu idaresince gerekli özenin gösterilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

BULGU 10: Faaliyet Raporunda Yer Alan Kimi Performans Bilgisine İlişkin Rakamların Kesinleşmemiş Rakamlar Olması

Faaliyet Raporunda yer alan performans bilgisinin, doğrulama kaynaklarından elde

edilen son verilerle uyumlu olması gerekmektedir. Doğrulamanın amacı, veri kayıt sistemlerinden elde edilen verilerin faaliyet raporuna doğru biçimde aktarılmasının sağlanmasıdır.

Ancak, Ekonomi Bakanlığının aşağıdaki tabloda belirtilen performans hedefi için belirlediği performans göstergesinin veri kaynağı, Merkez Bankası tarafından aylık yayımlanan “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” raporudur. Bu raporda, 2014 yılı gerçekleştirmelerinin geçici rakamlar olduğu, henüz kesinleşmediği belirtilmesine rağmen Faaliyet Raporu’na geçici rakamların alındığı görülmüştür. Bu durum, Faaliyet Raporundaki göstergeye ilişkin performans bilgisinin kamuoyuna doğru bilgi aktarmasına engel olmaktadır.

Tablo 4: Kesinleşmemiş Verilerin Kullanılması

Hedef	Performans Göstergesi	2014 Hedefi	2014 Gerçekleşen
Hedef 2.1: Yatırımların teşvikine ve uluslararası doğrudan yatırımların arttırılmasına yönelik destek mekanizmaları geliştirilecek; uygulamaya ilişkin kapasite ve koordinasyon güçlendirilecek; uluslararası doğrudan yatırımların ülkemiz ihtiyacının en belirgin olduğu alanlara yönlendirilmesi sağlanacaktır	P.G. – 2 Uluslar arası doğrudan yatırımların artış oranı	% 15	-%1,7
Denetim kanaati	Belirtilen performans göstergesine ilişkin veri kaynağı TCMB’nin aylık olarak yayımladığı “Ödemeler Dengesi İstatistikleri” raporudur. Anılan Rapor’da 2013 yılı uluslar arası doğrudan yatırım tutarı 12.357milyon ABD Doları iken 2014 yılı verisi 12.145 milyon ABD Dolarıdır. Ancak 2014 yılı için açıklanan verinin Geçici bir veri olduğu ilgili raporda belirtilmiştir. Yıl içerisinde kesin rakamların alınmasıyla veri		

	değişebilecektir. Sonuç olarak, veri kaynağından alınan son veri Kesinleşmiş olmadığından, sonuç doğrulanamamaktadır
--	---

Kamu idaresi cevabında: Uluslararası doğrudan yatırım girişlerine ilişkin verilerin sadece Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından yayınlanmakta olduğu, verilerin yıl içinde TCMB tarafından revize edildiği, bu nedenle kesinleşmiş veri sunulmasının mümkün olmadığı ifade edilmiştir.

Sonuç olarak: Faaliyet Raporunda yeralan performans hedefi için belirlenen performans göstergesinin TCMB tarafından yayımlanan ve yıl için revize edilen kesinleşmemiş sonuçları göstermesi, bu göstergeye ilişkin performans bilgisinin kamuoyuna doğru bilgi aktarmasına engel olmaktadır.

Bu itibarla, önümüzdeki dönemlerde hazırlanacak faaliyet raporlarında kamuoyuna doğru bilgi aktarılmasını temininen kesinleşmiş verilerin sunulmasının veya bu sonuca yönelik olarak performans hedef ve göstergelerinin revize edilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

D. Faaliyet Sonuçlarının Ölçülmesi ve Değerlendirilmesine İlişkin Bulgular

Herhangi bir denetim bulgusu tespit edilmemiştir.

T.C. SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI
06520 Balgat / ANKARA
Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00
e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr
<http://www.sayistay.gov.tr>